

Uuraisten kunta Akonniemen asemakaava

Kaavaselostus, ehdotusvaihe

14.3.2022

Lainvoimainen kaava: x.x.2022

Uuraisten Kunta

Virastotie 4, 41230 UURAINEN
p. (014) 267 2600
uurainen.fi

Sisällys

1	PERUSTIEDOT JA TIIVISTELMÄ.....	4
1.1	Tunnistetiedot.....	4
1.2	Kaava-alueen sijainti	5
1.3	Kaavaprosessin vaiheet ja osallistuminen	5
1.4	Kaavan nimi ja tarkoitus.....	6
2	LÄHTÖKOHDAT	6
2.1	Selvitys alueen oloista.....	6
2.1.1	Alueen yleiskuvaus.....	6
2.1.2	Luonnonympäristö	7
2.1.3	Linnusto.....	8
2.1.4	Liito-orava, lepakot ja muut EU:n luontodirektiivin liitteen IV a lajit	8
2.1.5	Luontotyytit ja kasvillisuus	9
2.1.6	Pohjavesialueet	9
2.1.7	Maaperä	9
2.1.8	Rakennettu kulttuuriympäristö ja muu rakennuskanta, muinaisjäännökset	9
2.1.9	Maanomistus.....	10
2.1.10	Palvelut.....	10
2.1.11	Ympäristönsuojelu ja ympäristöhaitat	10
2.1.12	Yhdyskuntatekninen huolto, ajoyhteydet, liikenne	10
2.1.13	Palvelut ja työpaikat.....	12
2.2	Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, selvitykset.....	12
2.2.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	12
2.2.2	Maakuntakaavoitus.....	13
2.2.3	Yleiskaavoitus.....	14
2.2.4	Asemakaava	17
2.2.5	Pohjakartta ja rakennusjärjestys.....	17
2.2.6	Selvitykset ja aiemmat suunnitelmat.....	17
3	ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET	17
3.1	Asemakaavan suunnittelun tarve	17
3.2	Vuorovaikutus kaavaprosessin aikana	17
3.3	Maankäyttösopimus	17
3.4	Vireilletulovaihe	18
3.5	Asemakaavan valmisteluvaihe	18
3.5.1	Luonnosvaihe I	18
3.5.2	Luonnosvaihe II	27
3.6	Asemakaavan ehdotusvaihe	34
3.7	Hyväksytty asemakaava	34
4	ASEMAKAAVAN KUVAUS	34
4.1	Kaavan rakenne ja mitoitus.....	34
4.2	Palvelut	35
4.3	Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	35

4.4	Aluevaraukset	35
4.5	Nimistö	37
5	KAAVAN VAIKUTUKSET	37
5.1	Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, liikenneverkkoon ja teknisen huollon järjestämiseen	37
5.2	Vaikutukset kulttuuriperintöön	40
5.3	Sosiaaliset vaikutukset - terveellisyys, turvallisuus, elinympäristön laatu	40
5.4	Vaikutukset luontoon ja maisemaan	40
5.5	Vaikutukset yhdyskuntatalouteen	41
5.6	Energia- ja Ilmastovaikutukset	41
5.7	Ympäristön häiriötekijät	41
5.8	Suhde olemassa oleviin selvityksiin ja suunnitelmiin	42
5.8.1	Suhde yleiskaavaan	42
6	ASEMAKAAVAN TOTEUTUS	42

LIITTEET	1 OAS
	2. Luontoselvitys Uuraisten Akonniemen alueella. Latvasilmu Osk. 2020
	3. Akonniemen alueen liikenneselvitys. 2020 Destia.
	4. Asemakaavan seurantalomake

AKONNIEMEN ASEMAKAAVA

1 PERUSTIEDOT JA TIIVISTELMÄ

1.1 Tunnistetiedot

Asemakaavan selostus koskee 14.3.2022 päivättyä kaavakarttaa.

Kaavan nimi:	Akonniemen asemakaava
Kaavan päiväys:	14.3.2022, ehdotusvaihe
Alueen määrittely:	Asemakaava koskee kiinteistöjä RN:o 892-405-1-390, 892-405-1-347, 892-405-1-374, 892-405-1-167 ja 892-403-4-103. Asemakaavalla muodostuvat korttelit 200-206 sekä niihin liittyvät katu-, virkistys, maa- ja metsätalousalueet sekä energiahuollon alue.
Kaavan laatija:	Uuraisten kunta / Saarijärven kaupungin aluearkkitehtipalvelut Valmisteluvaihe I: aluearkkitehti Susanna Paananen, FISE YKS -585 Valmisteluvaihe II ja ehdotusvaihe: aluearkkitehti Päivi Muhonen ja kaavoitusinsinööri Mirja Tarvainen Virastotie 4 41230 Uurainen Puh (014) 267 2600 kirjaamo@uurainen.fi

Lainvoimainen kaava: _____.____2022

1.2 Kaava-alueen sijainti

Suunnittelualue sijoittuu Uuraisten keskustan tuntumaan, Akkojärven rannalle. Alue rajoittuu pohjoisessa Multiantiehen ja etelässä Pappilanlahteen. Kaavamuuotosalue on osoitettu alla olevaan kuvaan, likimääräisesti, sinisellä rajauksella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 17 ha.

Kuva 1. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti (violetti katkoviiva). (Kartta ©Maanmittauslaitos)

1.3 Kaavaprosessin vaiheet ja osallistuminen

Kaavoitustyössä noudatetaan maankäyttö- ja rakennuslain mukaista vuorovaikutteista asemakaavan laatimisprosessia, joka on kuvattu kaavaselostuksen liitteenä olevassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa. Uuraisten kunnanhallitus on päättänyt 10.6.2019 § 144 kaavoituksen käynnistämisestä Sarkolan alueella. Kaavan vaiheista saa lisätietoa Uuraisten kunnan kaavoituksen sivuilta: <https://uurainen.fi>

Kaavaprosessi	Ajankohta
Kaavoituksen käynnistämispäätös	KH 10.6.2019 § 144
Vireilletulo	12.8.2019
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtävillä	12.8 – 6.9.2019
Kaavaluonnos nähtävilläolo	25.3.-23.4.2021

Kaavaluonnos II nähtävilläolo	2.12.2021-10.1.2022
Kaavaehdotuksen nähtävilläolo	03-04/2022
Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (tarvittaessa)	
Asemakaavan hyväksyminen Lainvoimainen kaava	

Kaavaluonnoksesta ja ehdotuksesta pyydetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyiltä viranomaisilta lausunto. Tiivistelmä lausunnoista, niihin annetut vastineet sekä niiden pohjalta kaava-asiakirjoihin tehdyt muutokset ja täydennykset esitetään kaavaselostuksessa.

Kaavan vaikutuksia arvioidaan tarvittaessa yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joiden toimialaa kysymykset koskevat.

1.4 Kaavan nimi ja tarkoitus

Akonniemen asemakaava koskee kiinteistöjä RN:o 892-405-1-390, 892-405-1-347, 892-405-1-374 892-405-1-167 ja 892-403-4-103. Akonniemi on vetovoimaista asumisen aluetta Uuraisten keskustan tuntumassa. Kaavalla lisätään yksityistä omakotitalotonttitarjontaa alueella. Tavoitteena on alueen muodostuminen järvimaisemaan tukeutuvana, luonnonläheisenä pientaloalueena, joka on helposti saavutettavissa. Marjoniementien siirrolla pyritään parantamaan alueen liikenneturvallisuutta.

2 LÄHTÖKOHDAT

2.1 Selvitys alueen oloista

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta metsätalousmaata Akko-järven rannalla. Akonniemeen sijaitsee entinen seurakunnan leirikeskuksen alue, jonka nukkuma-aitat ja huoltorakennus on purettu. Puretuilla rakennuksilla on ollut purkuluvat vuodelta 2019. Purkaminen on tapahtunut vuosina 2019-2021. Leirikeskuksen alueella on edelleen vanha leirikeskuksen päärakennus, jolle Uuraisten kunnan ympäristöjaosto on 15.2.2022 §:ssä 7 tekemässään päätöksessä myöntänyt poikkeamisluvan muuttaa rakennus vakituiseen asuinkäyttöön. Tämän lisäksi suunnittelualueelle sijoittuu yksi v. 2012 valmistunut omakotitalo. Akonlahden pohjoispuolelle sijoittuu loma-asutusta.

Kuva 2. Näkymä etelästä kohti suunnittelualuetta.

2.1.2 Luonnonympäristö

Uuraisten kunnassa on selvitetty Akonniemen luontoarvoja vuonna 2019 laaditun luontoselvityksen yhteydessä. Alueelle on laadittu v. 2020 uusi tarkentava luontoselvitys Latvasilmu Osk:n toimesta. Maastokauden 2020 selvitykset tehtiin niiden lajien ja lajiryhmien osalta, joita alueella voi esiintyä ja joihin kaavoituksella voi olla vaikutusta. Alueen lajistosta kartoitettiin EU:n luontodirektiivin (IV a) lajistosta viitasammakoiden ja liito-oravan esiintymistä sekä lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ja mahdollisia ruokailualueita. Lisäksi kartoitettiin alueen linnusto ja luontotyypit sekä kasvillisuutta.

Kuva 3. Luontoselvityksen kartoitusalue (©Latvasilmu Osk.)

Selvitykset ja raportoinnin suorittivat Latvasilmu Osk:sta Marjo Pihlaja ja Matti Sissonen, joiden erityisosaamiseen kyseessä oleva lajisto ja menetelmät kuuluvat. Selvitykset tehtiin touko-elokuussa 2020. Samoilla käyntipäivillä alue kierrettiin välillä useaan otteeseen eri kellonaikoina huomioiden lajiston esiintyminen:

- 7.5. aamu: Liito-oravat, linnusto, viitasammakot (sopivat elinympäristöt)
- 15.5. iltayö: Viitasammakot, linnut
- 22.5. aamu: Linnut, viitasammakot, kasvillisuus
- 6.8. iltayö: Lepakot
- 13.8. päivä ja iltayö: kasvillisuus/luontotyypit, lepakot

2.1.3 Linnusto

Selvityksessä saatiin kattava kuva alueen pesimälajistosta, sillä selvitysalue kierrettiin läpi useita kertoja. Varsinaisilla laskentakäynneillä kirjattiin koko lajisto ja yksilömäärät, huomionarvoisesta lajistosta kirjattiin havainnot myös muiden käyntien yhteydessä. Selvityksessä havaittu lajimäärä oli 33 ja kokonaisparimäärä on 93 noin 25 hehtaarin alueella, jolloin linnuston tiheys on noin 370 paria/km². Tiheys on varsin suuri (seudun keskimääräiset tiheydet ovat alle 200 paria/km²), johtuen alueen elinympäristöjen moninaisuudesta ja rehevyydestä. Selvitysalueella havaittiin kolme uhanalaista varpuslintulajia: erittäin uhanalaiset viherpeippo ja hömötiainen, jotka havaittiin alueen harvoissa varttuneemman metsänkuvioissa lähellä luontotyyppikohteita, sekä vaarantunut töyhtötiainen rämeen reunametsässä.

2.1.4 Liito-orava, lepakot ja muut EU:n luontodirektiivin liitteen IV a lajit

Viitasammakko

Selvitysalueella on erittäin niukasti lajille soveltuvaa elinympäristöä. Lajia ei havaittu alueella. Selvitysaikaan soidin oli käynnissä seudun soveliailla paikoilla.

Liito-orava

Selvityksessä ei Akonniemen alueelta löytynyt liito-oravan reviireitä, vaikka alueen keskiosissa ja pohjoisrannalla olikin lajille soveltuvaa metsää. Pappilanlahden etelärannan reviiri todettiin kuitenkin edelleen asutuksi ja papanamerkintöjä oli runsaasti.

Kuva 4. Suunnittelualueen eteläpuoleisen Pappilanlahden liito-oravan reviiripuumerkinnät ja kolopuut. Lahden pohjukan kautta on tarpeen säilyttää kulkuyhteys pohjoiseen. Reviiri nykyisellään sijaitsee hyvin kapealla säästöpuukaistaleella ja reviirin tärkeimmät osat on hakattu. (Kuva ©: Latvasilmu Osk.)

Lepakot

Selvityksessä havaittiin muutamia viiksisiippayksilöitä, joiden levähdyspaikat sijaitsivat havaintojen perusteella tyhjiissä lomakylän rakennuksissa. Kahden mökin kohdalla havaittiin 1-2 yksilöä. Lepakot saalistivat rämeen reunametsissä ja lomakylän piha-alueen reunakuusikoissa. Luontoselvityksen maastokäynnin jälkeen alueen mökit on purettu käyttökelttomina ja alueella on vain leirikeskuk- sen vanha päärakennus.

Alueella ei havaittu merkittäviä yhdyskuntien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja eikä merkittäviä ruokailualueita.

2.1.5 Luontotyytit ja kasvillisuus

Alueen vallitseva metsätyyppi on mustikkatyyppin tuore kangasmetsä (MT). Akonniemen kärjen pohjois- ja koillisosassa rantaan viettävä rinne on ravinteisempaa lehtomaista kangasta (OMT) ja tuoretta kesiravinteista lehtoa (OMaT). Kenttä- ja pensaskerroksen kasvillisuutta oli mm. oravanmarja, käenkaali, metsäimarre, korpi-imarre, hiirenporras, metsäalvejuuri, kultapiisku, lillukka, metsäkurjenpolvi, tuomi ja pihlaja. Ranta oli pääosin karuhkoa ja vesi- ja rantakasvillisuus niukkaa. Paikoin rannassa kasvoi raatetta, järvikortetta, ulpukkaa ja siimapalpakkoa.

Luontotyyppien osalta tunnistettiin viisi kohdetta, jotka kaikki ovat arvotuskriteerien mukaisesti paikallisesti arvokkaita. Kaksi kohteesta on päätyypiltään luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia isovarpurämeitä, ja kolme kohteesta pienialaisia reheviä korpipainanteita. Kohdekuvaukset ovat luettavissa liitteenä olevasta luontoselvityksestä.

Kuva 5. Selvitysalueelta tunnistetut paikallisesti arvokkaat luontokohteet.

2.1.6 Pohjavesialueet

Suunnittelualue ei sijoitu pohjavesialueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu pohjavesialueita. Kallio-perä koostuu alueella pääosin graniitista.

2.1.7 Maaperä

GTK:n aineistojen mukaan alueen maaperä on sora- ja hiekkamoreenia.

2.1.8 Rakennettu kulttuuriympäristö ja muu rakennuskanta, muinaisjäännökset

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu tunnettuja muinaisjäännöksiä. Uuraisten rantaosayleiskaavaa varten on laadittu vuonna 2007 muinaisjäännösinventointi (Miikka Kumpulainen, Keski-Suomen Museo). Akonniemen alue on tutkittu tuossa yhteydessä.

Suunnittelualueelle ei sijoitu suojeltua rakennettua kulttuuriympäristöä. Noin 1,5 kilometrin etäisyydelle Uuraisten keskustaan sijoittuu valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö, RKY: Uuraisten kirkko ja ympäröivä kulttuurimaisema.

"Uuraisten kirkko on 1900-luvun alussa toteutettu vanhan, 1800-luvun alun kirkon rakennusaineista ja sen pohjamuotoa noudattaen. Arkkitehti Yrjö Blomstedt on suunnitellut kirkon ulkoasua, jossa näkyvät sekä Blomstedtin suomalaisen rakennustyylin kunnioitus, että pyrkimys soveltaa kansankulttuuria myös uudessa suunnittelussa.

Uuraisten kirkko sijaitsee kirkonkylän taajaman ulkopuolella rotkolaakson rinteiden kupeessa. Erillisellä saarekkeellaan kirkko hallitsee jyrkästi polveilevaa rinnepeltomaisemaa. Kirkon miljööseen kuuluvat vanha ja uusi hautausmaa sekä viljamakasiini sekä peltokaistaleet, jotka avaavat näkymiä vesistöihin ja kauemmas suurmaisemaan.

*Arkkitehti Yrjö Blomstedtin suunnitelmien mukaan 1900-luvun alussa rakennettu Uuraisten puukirkko pohjautuu 1803 valmistuneen, merkittävän pohjalaisen kirkonrakentajan Jacob Riffin johdolla rakennettuun ristikirkkoon ja noudattaa sen muotoa. Aumakattoinen kirkko on tasavartinen, sisäviisteinen puinen ristikirkko, jonka ristikeskuksesta kohoaa kahdeksankulmainen lanterniini. Arkkitehti Yrjö Blomstedtin kädenjälki näkyy etenkin rakennuksen kansallisromanttisissa yksityiskohdissa ja ornamenteissa. Yli tuhannen sydämen muotoisen puuleikkauksen ansiosta sitä kutsutaan "Avointen sydänten kirkoksi". "*¹

Alueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokasta maisemaa aluetta.

Suunnittelualueelle sijoittuu vuosina 1981-1988 rakennetun seurakunnan entisen leirikeskuksen alue. Alueen mökit, huoltorakennus sekä päärakennuksen keittiö on purettu erittäin huonon kunnan vuoksi vuosina 2019-2021. Päärakennus on tavoitteena remontoida vakituisiksi asunnoksi.

2.1.9 Maanomistus

Suunnittelualue on Uuraisten seurakunnan omistuksessa ja yksityisessä omistuksessa.

2.1.10 Palvelut

Palvelut sijoittuvat Uuraisten keskustaan, linnuntietä noin 2 kilometrin etäisyydelle suunnittelualueesta. Tietä pitkin etäisyys on noin 3 kilometriä.

2.1.11 Ympäristönsuojelu ja ympäristöhaitat

Suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu maaperän tilan tietojärjestelmän kohteita (MATTI) tai muita ympäristöhäiriöitä aiheuttavia toimintoja.

2.1.12 Yhdyskuntatekninen huolto, ajoyhteydet, liikenne

Suunnittelualue tullaan liittämään kunnallistekniikan piiriin. Kaavatyön yhteydessä on laadittu kunnallistekniikan yleissuunnitelma sekä arvio katu- ja kunnallistekniikan rakentamisen kustannuksista. Akonniemen eteläosa kuuluu jo nykyisellään Vesiosuuskunta Uuraisten toiminta-alueeseen.

Hulevesiverkostoa alueelle ei sijoitu. Alueella kuivatus tapahtuu avo-ojin.

Liikenne

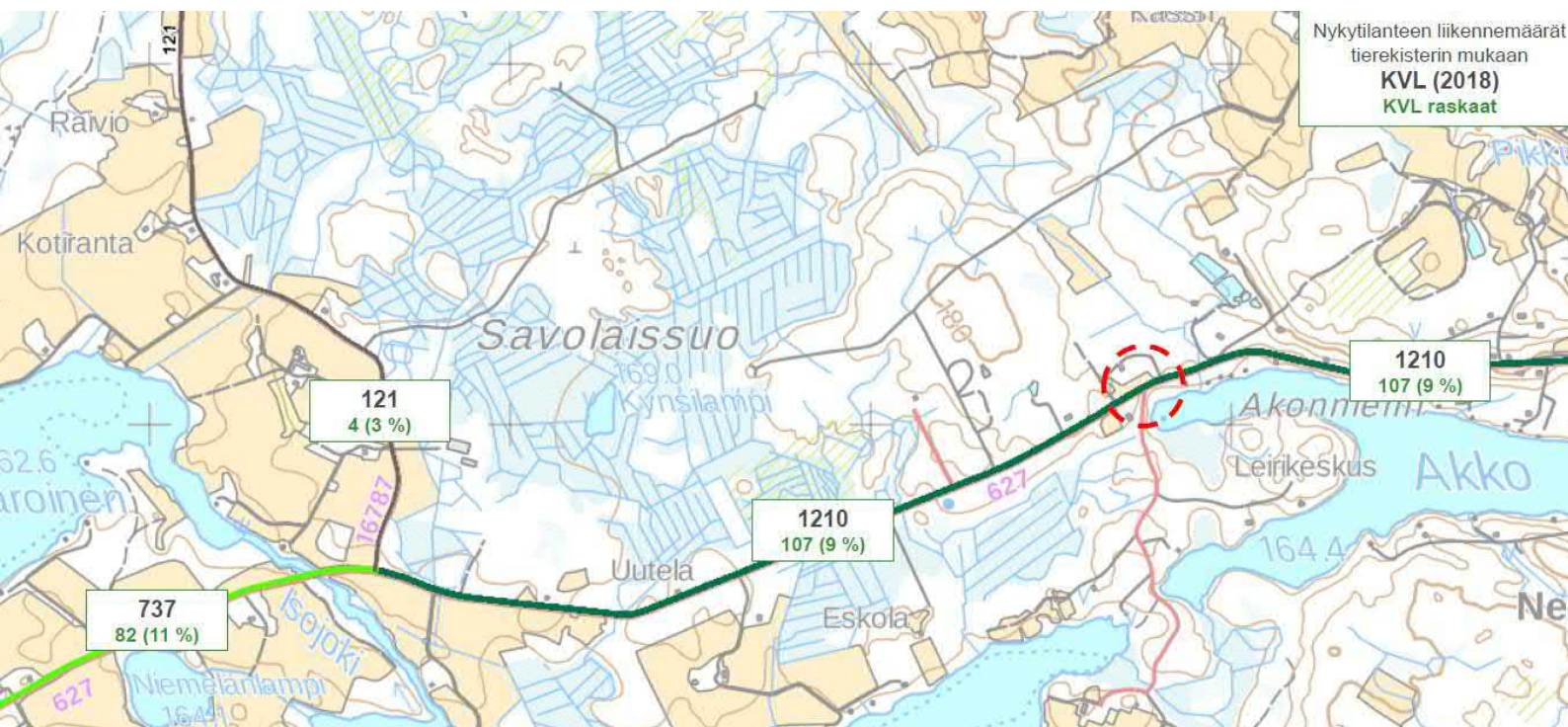
Suunnittelualueen pohjoispuolelle sijoittuu Multiantie (Yhdystie 7140). Tien päivittäisestä liikennemäärästä raskaan liikenteen osuus on noin 9 prosenttia. Raskas liikenne koostuu etupäässä turve- sekä puutavarakuljetuksista.

¹ Lähde: Museovirasto, valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt, RKY.
http://www.rky.fi/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=4433

Ajoneuvoliikenteen rungon suunnittelualueelle muodostaa Marjoniementie ja sieltä Akonniemeen suuntautuva Marjoniementien haara. Kuvassa 6 on esitetty keskimääräinen vuorokausiliikenne suunnittelualueen läheisyydessä.

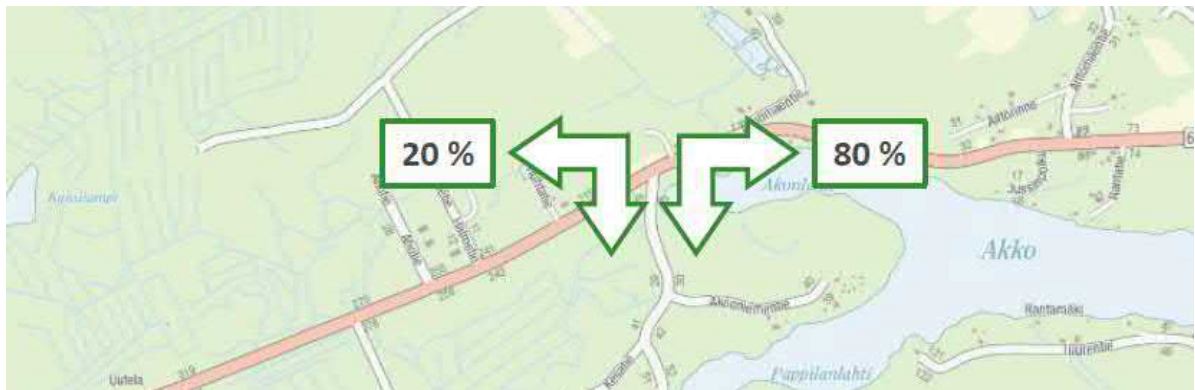
Yleiskaavamuutoksen ja asemakaavoituksen tausta-aineistoksi on laadittu liikenneselvitys (18.11.2019, Destia Oy). Selvityksessä on arvioitu Akonniemen alueen liikennetuotos ja sen pohjalta tarvittavat liittymäjärjestelyt maantien 627 (Multiantie) ja Marjoniementien liittymään. Lisäksi työssä on arvioitu maantien 627 rinnalla keskustan suunnassa olevan jalankulun ja pyöräilyn väylän jatkotarpeita sekä ylitysjärjestelyjä Marjoniementien liittymän kohdalla. Marjoniementien liittymä on tavoitteena siirtää alueen kehittämisen yhteydessä liikenneturvallisuuden kannalta parempaan paikkaan.

Liikenneselvityksen mukainen arvio liikenteen suuntautumisesta perustuu nykytilanteen keskimääräisiin vuorokausiliikennemääriin (KVL) alueen maantieverkolla Marjoniementien liittymän länsipuolella, seuraavan paikallistien liittymän jälkeen, Multiantien liikennemäärä on 737 ajoneuvoa vuorokaudessa. Vastaavasti Marjoniementien liittymän itäpuolella, Multiantien liittyessä Jyväskylätiehen, Uuraisten keskustan suuntaan liikennemäärä on 3225 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kuva 6. Liikennemäärät. Keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) vuonna 2018. (Destia)

Näiden lukujen pohjalta voidaan arvioida, mihin suuntaan alueen liikennemäärät yleisesti ottaen painottuvat (taaajaman palvelut, Jyväskylän ja Äänekosken suunnan työmatkaliikenne). Edellisten liikennemäärien suhdetta on käytetty myös Akonniemen alueen liikenteen suuntautumisessa.

Kuva 7. Marjoniementien liikenteen suuntautuminen (lähde: Destia)

2.1.13 Palvelut ja työpaikat

Suunnittelualueelle ei sijoitu palveluita tai työpaikkoja. Lähin palveluiden ja työpaikkojen keskittymä sijoittuu Uuraisten keskusta, noin kolmen kilometrin etäisyydelle. Suunnittelualueen lounaispuolelle sijoittuu Marjoniemen tila, joka tarjoaa majoitusta, kahviopalveluita sekä ratsastustointia.

2.2 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, selvitykset

2.2.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. MRL 24 §:n 2 momentin mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtioneuvoston hyväksymät tarkistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018. Uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen.
- Tehokas liikennejärjestelmä.
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto.

2.2.2 Maakuntakaavoitus

Keski-Suomen maakuntakaava

Maakuntavaltuusto hyväksyi Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan 1.12.2017 ja se tuli voimaan 2.1.2018. Keski-Suomen maakuntakaava perustuu Keski-Suomen maakuntastrategian Aluerakenne 2040 -suunnitelmaan. Kaavassa painottuvat maakunnan strategiset tavoitteet.

Kuva 8. Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta. Suunnittelualue on osoitettu kuvaan likimääräisesti sinisellä nuolella.

Suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvat seuraavat aluevaraukset:

Biotalousalueen tukeutuva alue Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita. Alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Kulttuuriympäristön vetovoima-alueena osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät. Alueen kehittämisessä tulee hyödyntää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta. Alueidenkäytön suunnittelulla edistetään kulttuuriympäristöjen kestävää käyttöä ja hoitoa. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuvat voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.

Matkailupalveluiden kohde merkinnällä osoitetaan merkittävä matkailupalvelujen alue. Rakentamismääräys: Alueella sallitaan matkailupalveluja tukeva rakentaminen. Alueenrakentamisen suunnittelussa uusi rakentaminen on sopeutettava ympäristöön.

Seututeinä osoitetaan seutukuntien liikennettä palvelevia ja seutukuntia pääteihin yhdistäviä teitä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Keskustatoimintojen alakeskus (ca) merkinnällä osoitetaan seudullisesti merkittävä keskustatoimintojen alakeskus. Alakeskuksissa on asutuksen lisäksi kauppaa ja palveluihin liittyviä toimintoja. Suunnittelumääräys: Alakeskuksen kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota ydinkeskustan ja muun taajaman selkeään rajaukseen sekä keskusta-alueen viihtyisyyteen ja esteettömyyteen. Alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava joukkoliikenteen toimintaedellytyksistä ja turvallisista kevytliikenteen yhteyksistä sekä turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt. Kohdamerkinnällä osoitettu alue on määriteltävä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, että muodostuu eheä, keskustahakuisiin toimintoihin painottuva kokonaisuus.

Keskustatoimintojen alakeskuksiin saa sijoittaa seudullisesti merkittäviä, keskusta-alueille soveltuvan vähittäiskaupan suuryksiköitä.

Maakuntakaava 2040

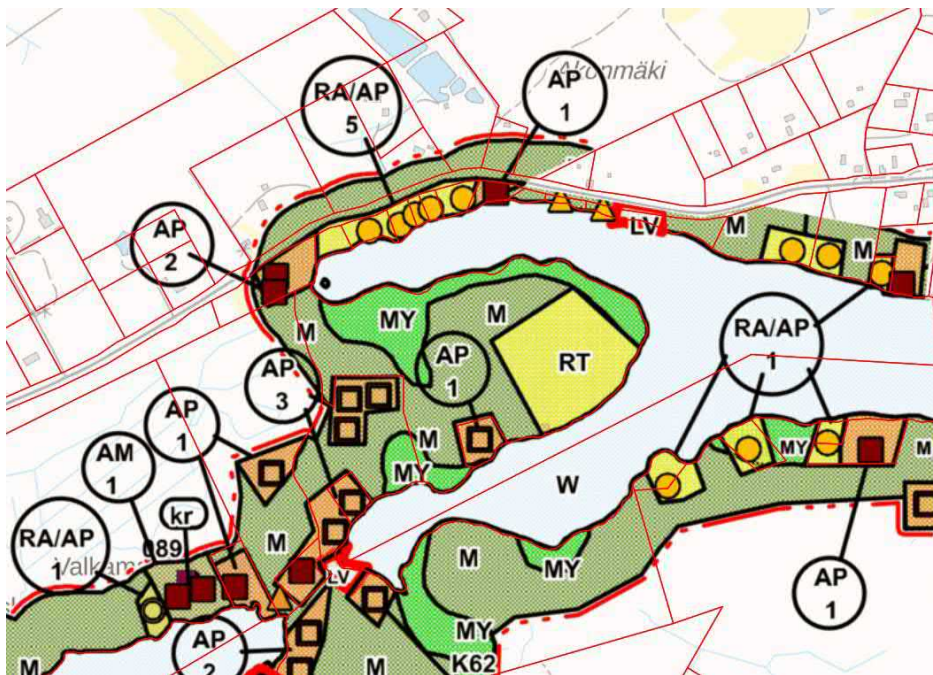
Keski-Suomen liitto on aloittanut maakuntakaavan päivityksen. Päivitys koskee Keski-Suomen voimassa olevaa maakuntakaavaa ja koko Keski-Suomen maakunnan aluetta, Kuhmoinen pois lukien.

Maakuntakaava päivitetään rullaavan maakuntakaavoituksen periaatteiden mukaisesti. Rullaavassa maakuntakaavoituksessa voimassa olevaa maakuntakaavaa muutetaan kertyneiden muutostarpeiden mukaisesti. Nyt, vireilletulovaiheessa nämä muutostarpeet liittyvät seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon, liikenteeseen ja hyvinvoinnin aluerakenteeseen.

I-OAS ja sen liite olivat nähtävillä 7.9.-30.10.2020 välisen ajan. Maakuntakaavaluonnos on asetettu nähtäville 7.3.-5.5.2022 väliseksi ajaksi. Maakuntakaavaluonnoksessa ei ole esitetty muutoksia Akonniemen alueen aluevarauksiin.

2.2.3 Yleiskaavoitus

Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutos ja laajennus on laadittu vuosina 2008 - 2010. Rantayleiskaava on tullut voimaan 4.10.2010.

Kuva 9. Akonniemen alueella voimassa oleva rantayleiskaava.

Suunnittelualuetta koskevat yleiskaavassa seuraavat merkinnät:

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, M

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AP-, RA-, RA/AP- VL-1 ja AM-alueille. Alueelle sallitaan

vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, MY

Alue, jolla on vesimaiseman, luonnonympäristön tai kulttuuriympäristön erityisiä arvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita ja metsäluonnon arvokkaita elinympäristöjä koskevia metsänhoitosuosituksia. Alueella sallitaan rakentaminen vain maa- ja metsätaloutta varten. Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AP-, RA-, RA/AP- VL-1 ja AM-alueille. Kirjain-numeroyhdistelmä viittaa kohteen luontoarvojen kuvauksenkaavan luontoselvityksissä. M= Maisemakohde, K= kasvistokohde, L= linnustokohde.

Matkailupalvelujen alue, RT

Alue varataan matkailutoimintoja varten. Alueelle saa rakentaa matkailua palvelevia rakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 kem². Alueesta ei saa muodostaa erilisiä rantarakennuspaikkoja.

Pientalovaltainen alue, AP

Alue on tarkoitettu ympärivuotisten erillispientalojen rakentamiseen. Numero osoittaa alueella sijaitsevien rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Rakennuspaikan minimikoko on 3500m². Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään 2-kerroksisen, kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, saunan ja talousrakennuksia. Asuinrakennus on sijoitettava vähintään 35 metriä rannasta. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 kem².

YLEISKAAVAMÄÄRÄYKSET:

*Rakennusten sijoittumisesta rantaan nähdessä, niiden ympäristöön sopeuttamisessa, rakennuspaikkojen muo-
dossa, koossa, rakennusoikeudessa ja hoidossa noudatetaan Uuraisten kunnan rakennusjärjestystä, ellei
yleiskaavamerkinnöillä tai -määräyksillä teisin ole osoitettu.*

*Yleiskaavalla en tarkasteltu ranta-alueen rakennusoikeus maanomistajakohtaisesti kantatilaperiaatetta
noudattaen.*

*RA/AP- alueelle rakennettaessa tulee noudattaa rakennuspaikan pääasiallisen käyttötarkoituksenmukaisia
määräyksiä tonttikoosta sekä sallitusta enimmäiskerrosalasta ja rakennusten erityisvaatimuksista rannan
suhteen.*

Rakennuslupa voidaan myöntää yleiskaavan mukaisesti ranta-alueelle AM-, AP-, RA ja RA/AP alueille.

*Rantavyöhykkeen ulkopuolella Kyynämöisten kyläalueella rakennuslupa enintään kaksiasuntoisen asuinra-
kennuksen rakennuslupa voidaan myöntää yleiskaavan mukaisesti AM- ja AP- alueille. Kyynämöisten kylä-
alueella määräys muiden kuin omakotitalojen rakennuspaikkojen rakennusluvun myöntäminen yleiskaavan
perusteella en voimassa 10 vuotta.*

Pohjavesialueella (pv) en noudatettava pohjavesialueen suojelusuunnitelman määräyksiä.

*Ranta-alueelle sijoittuvien RA-, AP ja RA/AP-alueiden takarajoja voidaan laajentaa M-alueelle enintään 100
etäisyydelle rantaviivasta siten, että RA-, AP- ja RA/AP-alueiden sivurajojen välistä leveyttä noudatetaan.*

*Pienissä saarissa (alle 1 ha) sallitaan rakennusten korjausrakentaminen sekä purettavan tai tuhoutuneen
rakennuksen korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa.*

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet käsitellään siten kuin valtioneuvoston asetuksessa talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla säädetään, milloin kiinteistö ei ele liitettävissä em. verkostoon. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen tai rakentamista koskevaan ilmoitukseen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Metsänkäsittely

Ranta-alueen metsänkäsittelyssä tulee noudattaa alueellisen metsätalouden kehittämiskeskuksen ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia. Erityisesti pienissä (noin 3 ha) saarissa sekä luo- ja MY-alueilla tulee metsänhoidossa huomioida luonto- ja maisema-arvet.

Tiet

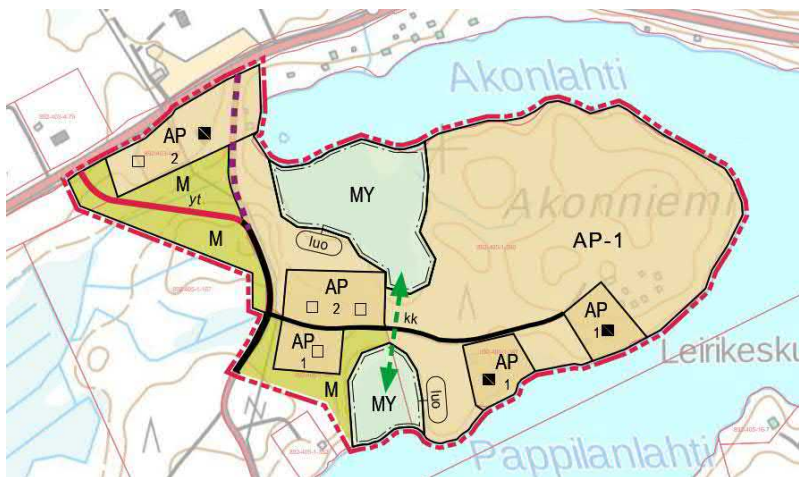
Uusien rakennuspaikkojen pääsytiety tulisi johtaa ensisijaisesti elemassa olevien liittymien kautta maanitelte. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä.

Tienpitäjän kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksesta. Myös uusien liittymien luvat ja käyttötarkoituksen muutosten luvat tulee hakea tienpitäjältä ennen rakennusluvan hakemista. Uusia rakennuksia ei saa sijoittaa maantien suoja-alueelle.

Yleiskaavamuutos

Akonniemen alueella on vireillä myös alueen yleiskaavamuutos, joka mahdollistaa alueen asemakaavoittamisen. Yleiskaavan ehdotusvaiheen aineisto on ollut nähtävillä 19.8.-20.9.2021 välisenä aikana. Yleiskaavamuutos on tavoitteena hyväksyä ennen asemakaavan hyväksymistä.

Nähtävillä olleessa ehdotusvaiheen aineistossa Akonniemen alue on osoitettu pientalovaltaiseksi asuinalueeksi, joka on asemakaavoitettava (AP-1). Marjoniementien siirto on yleiskaavassa osoitettu punaisella ohjeellinen uusi yhdystie -merkinnällä (yt).

Kuva 10. Ote Akonniemen yleiskaavamuutosta koskevasta ehdotusvaiheen kaavakartasta.

2.2.4 Asemakaava

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu asemakaavoitettua aluetta. Uuraisten Keskustan asemakaavoitettu alue sijoittuu kuitenkin alle kilometrin etäisyydelle Akonniemestä.

2.2.5 Pohjakartta ja rakennusjärjestys

Akonniemen pohjakartta on laadittu vuonna 2019. Pohjakarttaa tarkistetaan kaavatyön edetessä tarvittavilta osin. Asemakaavan pohjakartan tarkistaa ja hyväksyy maankäyttöpäällikkö Tarmo Heinänen.

Kunnan rakennusjärjestys on hyväksytty Uuraisten kunnanvaltuustossa 11.11.2002 § 25.

2.2.6 Selvitykset ja aiemmat suunnitelmat

Kaavan lähtötietoina käytetään seuraavia laadittuja selvityksiä ja suunnitelmia:

- Voimassa olevan rantaosayleiskaavan muutoksen selvitykset
- Akonniemen alueen luontoselvitys. Uuraisten kunta, Mia Rahinatti, 2019
- Liikenneselvitys, Akonniemen alue. Destia, 2019
- Luontoselvitys Uuraisten Akonniemen alueella. Latvasilmu Osk. 2020

Kaavoituksen aikana on laadittu

- Kunnallistekniikan yleissuunnitelma
- Alustava kustannusarvio alueen toteutuksesta

3 ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 Asemakaavan suunnittelun tarve

Akkojärvi sijoittuu taajama-alueen läheisyyteen ja alue on luontevaa asemakaava-alueen laajentumisaluetta. Kunta Akonniemen alueen maanomistaja ovat allekirjoittaneet v. 2019 asemakaavoituksen käynnistämistä koskevan sopimuksen, jonka tavoitteena on mahdollistaa uusien asuintonttien osoittaminen Akonniemeen.

3.2 Vuorovaikutus kaavaprosessin aikana

Asemakaavan muutos laaditaan vuorovaikutuksessa osallisten kanssa. Osallisia on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Osallisia ovat alueen maanomistajat sekä ne, joiden asumiseen, työnteekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Osallisia ovat myös viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

3.3 Maankäyttösopimus

Alueen niiden maanomistajien kanssa, joille kaavoitetaan uusia tontteja, uutta rakennusoikeutta tai kiinteistön rakennusoikeus / käyttötarkoitus ratkaisevasti muuttuu, tullaan laatimaan maankäyttösopimus. Kunnanhallitus käsittelee maankäyttösopimuksen hyväksymistä kaavan hyväksymiskäsittelyn yhteydessä.

3.4 Vireilletulovaihe

Akonniemen asemakaavahanke kuulutettiin vireille 12.8.2020. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 12.8.-6.9.2020 välisenä aikana. Samaan aikaan nähtävillä Uuraisilla oli myös Akonniemen yleiskaavoitusta koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma. Lausunnon antoivat Keski-Suomen museo, Keski-Suomen Pelastuslaitos sekä Metsäkeskus.

Keski-Suomen museo

Alueella sijaitsee leirikeskus sekä muuta rakennuskantaa, joiden osalta tulee selvittää erityisesti modernin rakennusperinnön lähtökohdista mahdolliset kulttuurihistorialliset arvot asemakaavan laadinnan yhteydessä.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavoitettavilta alueelta ei tunneta kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueet eivät ole arkeologisesti potentiaaleja.

Keski-Suomen pelastuslaitos

Keski-Suomen pelastuslaitoksen osalta ilmoitamme, että asemakaavojen muutoksille ei ole henkilö- ja paloturvallisuuden kannalta esteitä edellyttäen, että seuraavat asiat tarvittaessa huomioidaan.

Varautuminen sammutusvesihuoltoon: Pelastustoimen käyttöön tulisi järjestää soveltuvia vedenottoaikoja pelastustoimien turvaamiseksi (Pel.laki 379/2011; 30 §) pelastusviranomaisten antamien ohjeiden mukaisesti. Luonnon vedenottoaikojen koordinaatit on ilmoitettava pelastusviranomaisille. Tiedot liitetään pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelmaan (Luonnonvesiasema on pintaveden läheisyyteen rakennettu sammutusveden ottamiseen tarkoitettu sammutusvedenottoaikka, josta sammutusvettä saa otettua ympäri vuoden).

Metsäkeskus

Suomen metsäkeskuksella ei ole erityistä lausuttavaa kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

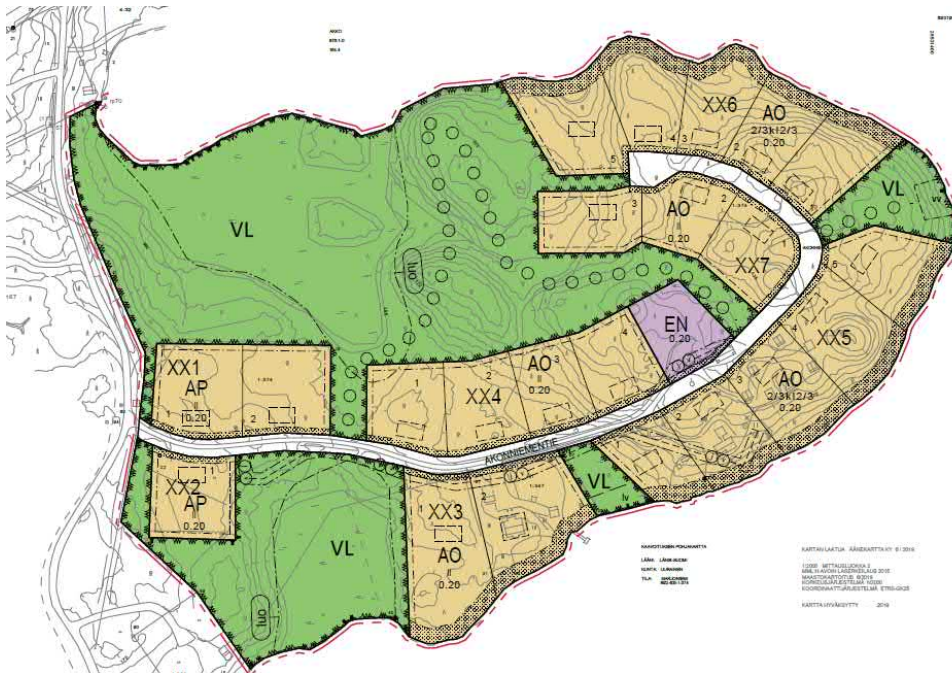
Mielipiteitä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläoloaikana jätettiin muutama. Mielipiteiden liitteenä oli adressi, jossa vastustetaan alueen kaavoitusta. Mielipiteessä tuotiin esiin mm. alueen luontoarvot. Adressin allekirjoittaneet vaativat, että kunta pysäyttää kaavoitushankkeen, alueen maisema ja luontoarvoihin vedoten.

Saadun mielipiteen sekä adressin johdosta, alueelle vuonna 2018 tehty luontoselvitys tarkistettiin ennen asemakaavaluonnoksen laadintaa. Mielipiteet eivät koskeneet osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävyyttä.

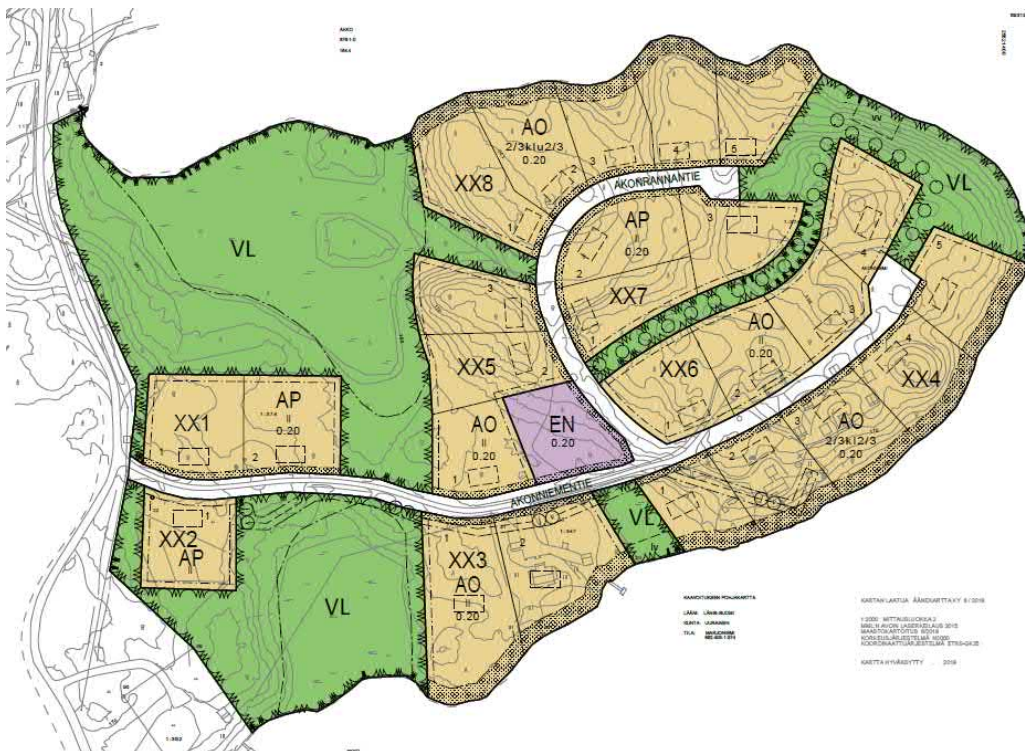
3.5 Asemakaavan valmisteluvaihe

3.5.1 Luonnosvaihe I

Asemakaavan ensimmäisessä valmisteluvaiheessa oli nähtävillä kaksi eri luonnosvaihtoehtoa 23.5.-23.4.2021 välisenä aikana. Vaihtoehdot eroavat toisistaan tonttien lukumäärän ja katuratkaisun suhteen. Vaihtoehdossa yksi (VE1) on 22 asuintonttia ja vaihtoehdossa kaksi (VE2) on 25 asuintonttia.

Kuva 11. Akonniemen asemakaavaluonnos, VE1. Aineisto nähtävillä 23.5.-23.4.2021.

Kuva 12. Akonniemen asemakaavaluonnos, VE2. Aineisto nähtävillä 23.5.-23.4.2021.

Asemakaavaluonnoksista pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen museolta, Keski-Suomen liitolta, paloviranomaiselta Keski-Suomen pelastuslaitokselta ja terveysvi-

ranomaiselta Jyväskylän ympäristöterveydenhuollolta. Lisäksi Elenia Verkko Oy:lle ja Vesiosuus-kunta Uuraiselle lähetettiin tieto kaavaluonnoksesta. Lausunnon jättivät Keski-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen museo ja terveystieteellinen Jyväskylän ympäristöterveydenhuolto. Lisäksi Elenia Verkko Oyj ja kaksi yksityistä henkilöä jätti kaavaluonnoksesta mielipiteensä. Paloviran-omainen Keski-Suomen pelastuslaitos kommentoi, ettei heillä ole lausuttavaa kaavaluonnoksesta.

Saapunut palaute on tiivistettynä seuraavassa taulukossa.

Keski-Suomen ELY - keskus	Yleistä ja liikenteeseen liittyviä asioita: ELY-keskus pyytää, että oikeusvaikutteinen ja asemakaavoitusta ohjaamaan tarkoitettu yleiskaava laaditaan ensin ennen asemakaavoitusta. Nykyinen liittymäpaikka maantiellä 627 on näkemiltään puutteellinen ja jo nykyisessä käyttötarkoituksessaan liikenneturvallisuuden kannalta ongelmallinen. Liikenneselvityksen liikennetuotosarvioiden mukaan liittymän liikennemäärät kasvavat nykyisestä jopa yli kuusinkertaisiksi, joten on selvää, että kulkuyhteyteen liittyvät asiat tulee tarkastella ja ratkaista ennen asemakaavan etenemistä. Kunnan tulee myös varautua liittymän siirron varsinaiseen toteuttamiseen ennen asemakaavan rakentamista. Kaavaselostuksen liikenteellisten vaikutusten arvioinnissa on tuotu esiin, että jalankulun ja pyöräilyn olosuhteisiin tulee kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa. Selostuksesta ei käy ilmi, kuinka asemakaavan sisältövaatimukset turvallisen elinympäristön osalta on arvioitu täyttyvän esimerkiksi koulu- ja harrastematkojen turvallisuuden näkökulmasta. Luontoarvot: Luontoselvityksessä (Latvasilmu Osk 2020) leirikeskuksen alueella havaittiin muutamia viiksisiippayksilöitä, joiden levähdyspaikkojen tulkittiin olevan tyhjiä lomakylän rakennuksissa. Luonnonsuojelulain 49 §:n perusteella lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Jäljellä olevat rakennukset tulee tutkia kunnolla mahdollisten lepakoiden päiväpiilojen löytämiseksi. Lepakoiden jätöksiä pitää etsiä myös rakennusten yläpohjasta ja kattorakenteista, mikäli se vaan on mahdollista. Pappilanlahden etelärannalla sijaitsevasta liito-oravan elinympäristöstä todettiin kuitenkin olevan tarve säilyttää kulkuyhteys lahden pohjukan kautta pohjoiseen. Liito-ora-
--------------------------------------	--

	vien kulkuyhteystarpeen osoittaminen Akonniemen asemakaava-alueen poikki Akonlahden pohjukkaan tulee vielä tutkia ja tarvittaessa osoittaa kaavassa. Muuta: Rakentamisen sijoittuminen rannan läheisyydessä tulisi ratkaista asemakaavalla tarkemmin, eikä asiaa tulisi jättää rakennusjärjestyksen määräysten varaan (rakennusalat ohjeellisia).
Vastine	<i>Alueen yleiskaavamuutos on tarkoitus viedä hyväksyntään ennen asemakaavoituksen hyväksymistä. Yleiskaavan ehdotusaineisto oli nähtävillä 19.8.-20.9.2021.</i> <i>Destian laatimassa liikenneselvityksessä todetaan, että maantie 627 rinnalla olevan jalankulun ja pyöräilyn väylän jatkamista Marjoniementien liittymään on suositeltavaa tarkastella tarkemmin (mm. käyttäjämäärälaskelmat) siinä vaiheessa, kun suunniteltu maankäyttö on pääosin toteutunut. Ylityspaikkaa Marjoniementien liittymän kohdalla ei ole suositeltavaa merkitä suojatieksi, vaan päätielle lisätään molemmista suunnista pyöräilijöistä varoitettava liikennemerkki. Destian selvityksen mukaan riittävää olisi vähintään 0,75 metrin levyinen piennar jalankulkijoille ja pyöräilijöille Multiantien varressa.</i> <i>Multiantien varressa kulkeva kevyen liikenteen väylä ulottuu tällä hetkellä Multiantien alusta Aittomäentien risteykseen saakka. Uutta kevyen liikenteen väylää tai levennettyä piennarta tulisi rakentaa Aittomäentien risteyksestä eteenpäin noin 1,4 km. Koska Multiantie on valtion ylläpitämä maantie, tulee kunta neuvottelemaan Keski-Suomen ELY-keskuksen kanssa kevyen liikenteen väylän tai levennetyn pientareen rakentamisesta Akonniemen alueen rakentumisen edetessä. Alustava tavoite toteuttamiselle on vuonna 2025.</i> <i>Entisen seurakunnan leirikeskuksen rakennukset on purettu vuosina 2019-2021 lukuun ottamatta päärakennusta, joka on tarkoitus muuttaa vakituisesti asunnoksi. Tämän rakennuksen osalta lepakoiden päiväpiiloja ei ole tarkemmin tutkittu.</i> <i>Liito-oravan kulkuyhteys on Pappilanlahden eteläpuolelta Akonniemen alueelle on huomioitu MY-merkinnöillä (maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja).</i> <i>Kaavamääräyksiin on lisätty määräys: "AO- ja AP-kortteli-alueilla rakennukset piha-alueineen tulee sovittaa mahdollisuuksien mukaan maaston luonnollisiin korkeusasemiin. Puustoa ei saa tarpeettomasti poistaa. Säilytettävän</i>

	<i>puuston alueella pyritään säilyttämään metsänpohjan kasvillisuus.” Määräyksellä pyritään erityisesti tukemaan alueen luonnonläheistä yleisilmettä. Kunta ei näe tarpeellisenä ohjata alueen rakentamista esitettyä kaavaratkaisua ja rakennusjärjestystä tarkemmin.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Kaavamääräyksiin on lisätty määräys: ”AO- ja AP-kortteli-alueilla rakennukset piha-alueineen tulee sovittaa mahdollisuuksien mukaan maaston luonnollisiin korkeusasemiin. Puustoa ei saa tarpeettomasti poistaa. Säilytettävän puuston alueella pyritään säilyttämään metsänpohjan kasvillisuus. Lähivirkistysaluetta (VL) on muutettu MY-alueeksi (maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja).
Keski-Suomen museo	Keski-Suomen museo on edellyttänyt lausunnossaan leirikeskuksen kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämistä ennen ehdotusvaiheen asemakaavaa. Tältä osin asemakaavaa tulee täydentää huomioiden myös paikalliset rakennetun kulttuuriympäristön arvot asemakaavan sisällössä. Tämä tulee olla tehtynä ja ratkaisuihin perusteltuna ehdotusvaiheessa. Selvitys on tärkeä myös siksi, että Akonniemen suunnittelualue sijoittuu Keski-Suomen maakuntakaavassa kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Lisäksi Keski-Suomen museo pitää tärkeänä, että erityisesti vaikutusten arvioinnissa tuodaan esille uudisrakentamisen sijoittumisen ja määrän vaikutukset avoimen vesistömaisan kautta avautuvaan keskustajaman (kauko-) maisemaan. Tähän maisemavaikutukseen ja alueen maisemahistoriaan perustuen Keski-Suomen museo kannattaa VE2 asemakaavan jatkotyön pohjana. Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa asemakaavan luonnosvaihtoehtoihin.
Vastine	<i>Uuraisten seurakunnan leirikeskuksen rakennukset on pääosin purettu vuosina 2019-2021 (purkuluvat v. 2019). Rakennukset (nukkuma-aitat ja huoltorakennus) olivat huonokuntoisia ja käyttökiellossa. Kiinteistön omistajan on tarkoitus muuttaa entinen leirikeskuksen päärakennus asuinkäyttöön. Asemakaavaluonnoksessa leirikeskuksen päärakennus ja sen pihapiiri on osoitettu yhden erillispientalon rakennuspaikaksi (AO).</i>

	<i>Akko-järven rannat ovat pääosin jo rakentuneet Akonniemeä lukuun ottamatta. Akonniemen uudisrakentaminen tulee muuttamaan kaukomaisemaa. Uudisrakentaminen rannan läheisyydessä tulee todennäköisesti näkymään vastarannan kiinteistöille.</i> <i>Akonniemi pyritään säilyttämään rakentamisesta huolimatta mahdollisimman luonnontilaisena, minkä vuoksi kaavamääräyksiin on lisätty määräys: "AO- ja AP-kortteli-alueilla rakennukset piha-alueineen tulee sovittaa mahdollisuuksien mukaan maaston luonnollisiin korkeusasemiin. Puustoa ei saa tarpeettomasti poistaa. Säilytettävän puuston alueella pyritään säilyttämään metsänpohjan kasvillisuus.</i> <i>Rakennusten ja rakennelmien tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealaatuisia sekä väreiltään ja mitasuhteiltaan ympäristöön sopivia."</i> <i>Tämän lisäksi rantaan on asemakaavassa osoitettu n. 10 metrin levyinen istutettava alueen osa, jossa rakentaminen ei ole sallittua.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	<i>Kaavamääräyksiin on lisätty määräys: "AO- ja AP-kortteli-alueilla rakennukset piha-alueineen tulee sovittaa mahdollisuuksien mukaan maaston luonnollisiin korkeusasemiin. Puustoa ei saa tarpeettomasti poistaa. Säilytettävän puuston alueella pyritään säilyttämään metsänpohjan kasvillisuus.</i>
Terveysviranomaisen (Jyväskylän ympäristöterveys)	Energiahuollon alue (EN), jolle saa kaavamerkintäehdotuksen mukaan lisäksi sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia rakennuksia ja rakennelmia, on tarkoituksenmukaista erottaa suoja-alueella (esim. kaavan mukainen lähivirkistysalue) asuinalueista. Energiahuollon alueella voi olla toimintoja, joista voi aiheutua esim. hajua tai muuta häiriötä.
Vastine	<i>Merkitään tiedoksi.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Kaavakartalla energiahuollon alue (EN) on erotettu asuinalueista (AO ja AP) maa- ja metsätalouskaistalla. Lisäksi energiahuollon aluevarauksen kokoa on pienennetty.
Elenia Oy	Elenia Verkko Oyj pyytää varaamaan suunnitellulle kaava-alueelle ET-alueen puistomuuntamon sijoittamista varten

	liitekartan osoittamaan paikkaan tai sen välittömään läheisyyteen. Varattavan alueen tulisi olla kooltaan noin 14 x 14 m. Vähimmäisetäisyydet ET-alueelle sijoitettavasta puistomuuntamosta lähimpiin rakennuksiin tulee olla vähintään 8 m.
Vastine	<i>Merkitään tiedoksi.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	VL-alueelle on osoitettu 14*14 metrin suuruinen alueva-raus, jolle saa sijoittaa puistomuuntamon (en).
Yksityinen mieli-pide 1	Mielestämme tonttien ulottaminen rantaviivaan tulisi pois-taa, ja tulisi jättää luontokaistale rantaviivasta. Vastaran-nalla on lyhyen vesimatkan päässä vapaa ajan tontit. Edellä mainittuihin olisi suora näköyhteys rakennettavilta kiinteis-töiltä, ilman luonnon metsäkaistaletta rannassa. Suon säilyttäminen luonnontilassa on hyvä asia, maaraken-tamisessa olisi huomioitava riski suoaltaan vesien pysymi-sen suhteen. Kannatamme VE1. kaavaehdotusta, korjauk-sin.
Vastine	<i>Akko-järven rannat ovat pääosin jo rakentuneet Akonnie-meä lukuun ottamatta. Akonniemen uudisrakentaminen tulee muuttamaan maisemaa. Uudisrakentaminen rannan läheisyydessä tulee todennäköisesti näkymään vastaran-nan kiinteistöille.</i> <i>Akonniemi pyritään säilyttämään rakentamisesta huoli-matta mahdollisimman luonnontilaisena, minkä vuoksi kaavamääräyksiin on lisätty määräys: "AO- ja AP-kortteli-alueilla rakennukset piha-alueineen tulee sovittaa mahdol-lisuuksien mukaan maaston luonnollisiin korkeusasemiin. Puustoa ei saa tarpeettomasti poistaa. Säilytettävän puus-ton alueella pyritään säilyttämään metsänpohjan kasvilli-suus.</i> <i>Rakennusten ja rakennelmien tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealaatuisia sekä väreiltään ja mit-tasuhteiltaan ympäristöön sopivia."</i> <i>Tämän lisäksi rantaan on asemakaavassa osoitettu n. 10 metrin levyinen istutettava alueen osa, jossa rakentaminen ei ole sallittua.</i>

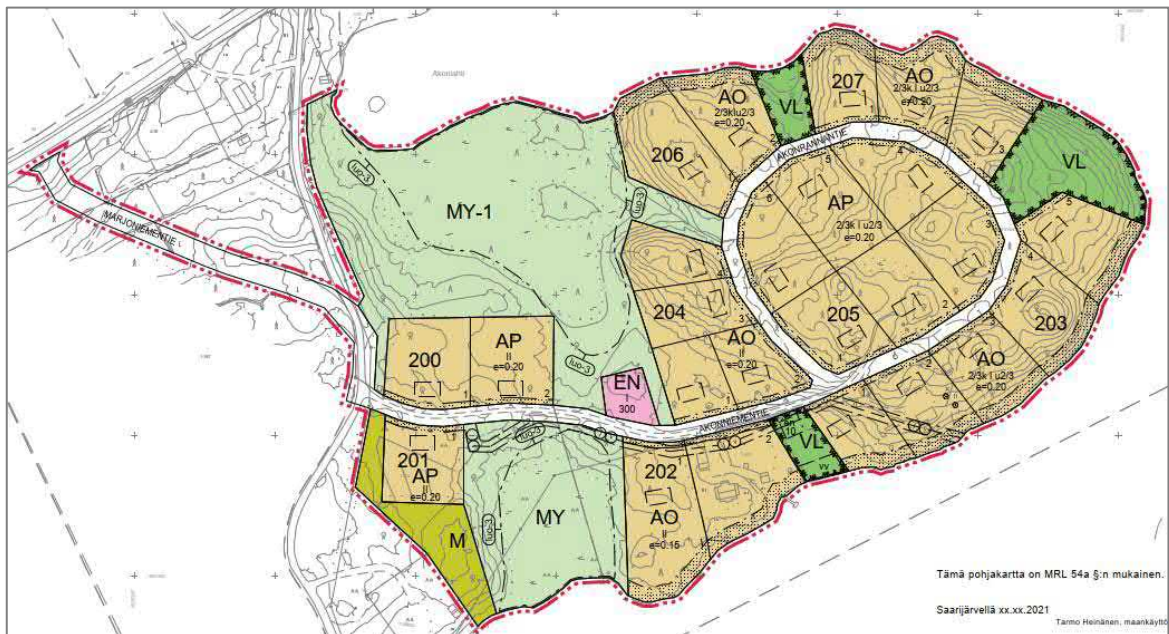
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Kaavamääräyksiin on lisätty määräys: <i>”AO- ja AP-kortteli-alueilla rakennukset piha-alueineen tulee sovittaa mahdollisuuksien mukaan maaston luonnollisiin korkeusasteisiin. Puustoa ei saa tarpeettomasti poistaa. Säilytettävän puuston alueella pyritään säilyttämään metsänpohjan kasvillisuus.</i>
Yksityinen mielipide 2	Hankkeesta tiedottaminen on ollut puutteellista eikä täytä lain kirjainta mikä on vaarantanut maanomistajien tasapuolisen kohtelun. Lain vaatimaa ympäristövaikutusten arviointi puuttuu koskien Akonniemen että Sarkolan aluetta. Viitaten Maankäyttö – ja rakennuslain 9. pykälään, ympäristövaikutusten arviointi tulee tehdä pikaisesti. Suunnitellulla alueella, ml Akonniemi on mm. liito-oravia. Järvellä on myös paljon lintuja, kuten kuikkia, silkkiuikkuja ja laulujoutsenia. Rantojen rauhoitettu ja uhanalainen kasvusto tulee myös huomioida. Yleiskaavan muutoksessa maankäytön- ja rakennuslain pykälä 39. vaatimat luonnon kestävyteen ja ekologiseen kestävyteen sekä ympäristöhaittoihin liittyviin taustoituksiin ei ole riittävästi kiinnitetty huomiota. Lisäksi kunnan tulee huomioida maankäyttö- ja rakennuslain 73. pykälä Ranta-alueiden loma-asutusta koskevan yleis- ja asemakaavan erityisistä sisältövaatimuksista; ja pykälään liittyvät vaatimukset. Niitä ei ole huomioitu. Riskialueet, kuten Akonniemen vanha puusto, jossa myös lahopuita arvokkaine sammalineen ja jäkälineen ja uhanalaisine lajihavaintoineen, tulee huomioida ja teettää suunnitelluista kaava-alueista ympäristövaikutusten arviointi. Akon ympäristössä lisääntyvä rakentaminen vaikuttaisi myös vedenlaatuun, mikä on suuri huoli asukkaiden keskuudessa, monimuotoisen luontoympäristön säilymiseksi. Järven rehevöitymisestä on merkinä suuri särkikanta, joka on lisääntynyt viime vuosina. Siika – joka herkästi reagoi saastumiseen - on hävinnyt Akosta, vielä noin 10 vuotta sitten sitä nousi runsaasti. Akko on lähdejärvi, ja tähän liittyvät erityispiirteet tulee myös huomioida. Meluhaittaa ei ole huomioitu lisärakentamiseen liittyen ja asukkaiden lisääntyessä. Kunnan tulee huomioida kaava-suunnitelmiin liittyvä meluhaitta. Tätä tukee myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (2017) jossa tavoitteena on meluhaittojen ehkäisy.

	Kunnan pitäisi asemakaavoituksen sijaan pohtia Akonniemen hakemista esimerkiksi Natura 2020 -ohjelmaan, tai ylipäätään koskemattomaksi virkistysalueeksi. Se auttaisi Uuraista identifioitumaan ja vahvistamaan kunnan luontoidentifiteettiä, jolla on valtavasti merkitystä tulevaisuuden asukkaille ja kesäasukkaille.
Vastine	<i>Hankkeesta tiedottaminen on ollut lain mukaista. Hankkeen vireilletulosta on tiedotettu kuuluttamalla 12.8.2019 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut yleisesti nähtävillä 12.8.-6.9.2019. Asemakaavaluonnoksen nähtävillä olosta on tiedotettu kuuluttamalla 25.3.2021 ja kaavaluonnos on ollut nähtävillä 25.3.-23.4.2021. Molemmissa vaiheissa lähialueen asukkaita on tiedotettu myös kirjeitse. Maankäyttö- ja rakennuslaki ei edellytä kirjettiedottamista näissä vaiheissa.</i> <i>Akonniemen asemakaavahanke ei ole sellainen hanke, jossa tulee soveltaa lain tarkoittamaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 2017/252, § 3). Hankkeet, joissa YVA-menettelyä edellytetään, on lueteltu tuon lain liitteessä 1. Akonniemestä on laadittu luontoselvitys, jonka tietojen perusteella ympäristövaikutuksia arvioidaan tässä kaavaselostuksessa.</i> <i>Mielipiteessä esiin nostetut MRL:n pykälät 39 ja 73 eivät koske Akonniemen asemakaavahanketta. MRL 39 § koskee yleiskaavoitusta ja 73 § koskee ranta-alueiden loma-asutuksen kaavoitusta.</i> <i>Rakentamisesta ranta-alueille tulee tyypillisesti rakentamisaikaan jonkin verran samentumista hulevesien mukana kulkeutuvista irronneista maa-aineksista. Vaikutukset eliöstään riippuvat siitä, kuinka paljon hienoaineksia pääsee kerralla vesistöön ja kuinka hyvin ne esimerkiksi laime-nevat ja onko kohteella vaikkapa tärkeä kutualue tms. Tämän kaavan rakentamisen mittakaava on sellainen, että merkittäviä tai pitkäaikaisia vaikutuksia ei ole vesiympäristöön odotettavissa. Asiaan on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota rakentamisen aikana hidastamalla pintavesien valumista järveen säilyttämällä suojaavaa kasvillisuutta rantavyöhykkeessä ja ohjaamalla hulevedet hallitusti. Kaavakartalle on osoitettu rantavyöhykkeelle istutettava alueen osa. Lisäksi asemakaavamääräyksissä edellytetään, että rakennuslupa tulee liittää selvitys tontin hulevesien käsittelystä ja johtamisesta.</i>

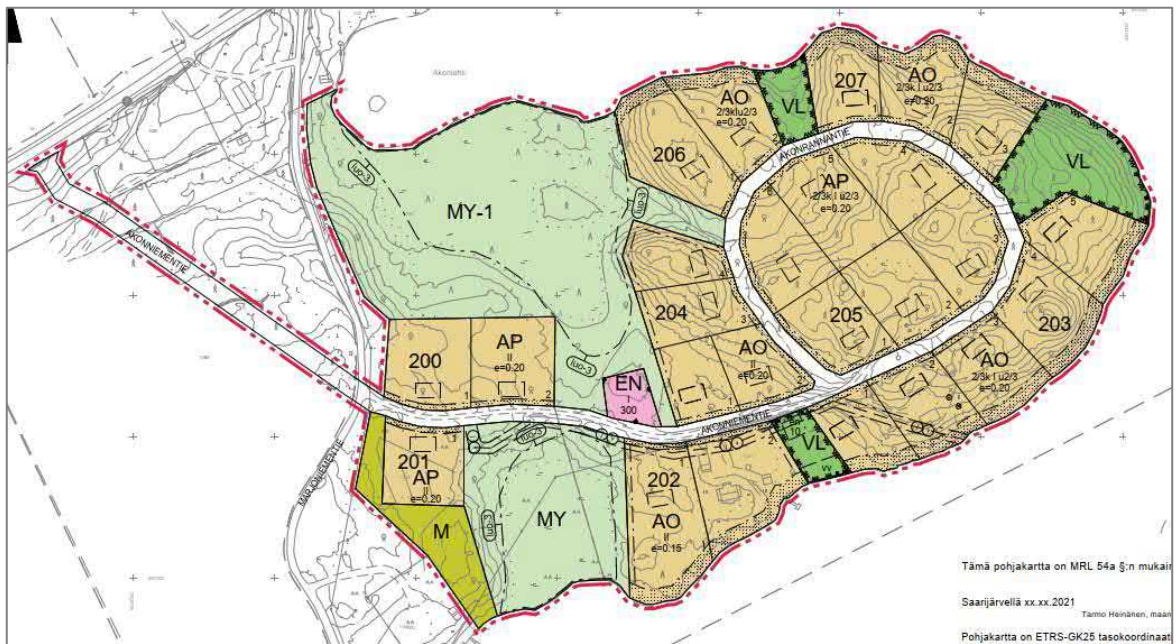
	<i>Asemakaavoitettava alue on tarkoitus liittää vesihuolto-verkkoon, mikäli alue toteutuu. Siten asemakaavaratkaisulla ei ole merkittävää haitallista vaikutusta Akko-järven ekologiseen tilaan. Normaali asuminen ei myöskään aiheuta sellaista melua, joka tulisi huomioitavaksi erityismääräyksiin. Yleisimmät meluhaitat asuinkortteleihin aiheutuvat esim. yleisten teiden läheisyydestä tai teollisuusalueilla tapahtuvasta toiminnasta. Akonniemen asuinkorttelialueella on kyseessä normaali asuinrakentamisen mahdollistaminen.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Ei muutoksia kaava-asiakirjoihin.

3.5.2 Luonnosvaihe II

Ensimmäisen luonnosvaiheen jälkeen päätettiin ottaa asemakaavoitukseen mukaan osuus Marjoniementien alkupäästä. Alue oli mukana vireilletulovaiheessa vuonna 2019. Luonnosvaihe II:ssa on Marjoniementien alkupätkä osoitettu kaduksi. Lisäksi Akonniemen tontitusta on muutettu luonnosvaihe I:een verrattuna. Luonnosvaihe II:ssa on laadittu kaksi eri vaihtoehtoa Marjoniementien siirron osalta. Ve1:ssä Marjoniementie kulkee yhtenäisenä Multiantieltä Marjoniementien päähän saakka. Ve2:ssä Akonniementie alkaa Multiantieltä jatkuen Akonniemen kärkeen saakka. Ve2:ssä Marjoniementien alkaa Akonniemen risteyksestä.

Kuva 14. Luonnos II, vaihtoehto 1 (ve1). Marjoniementie-katu alkaa Multiantieltä ja vaihtuu yksitystieksi Akonniementien risteuksen jälkeen.

Kuva 15. Luonnos II, vaihtoehto 2 (ve2). Akonniementie-katu alkaa Multiantieltä.

Kaavaluonnos II oli yleisesti nähtävillä 2.12.2021-10.1.2022. Asemakaavaluonnoksista pyydettiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen museolta, Keski-Suomen liitolta, paloviranomaiselta Keski-Suomen pelastuslaitokselta ja terveystieteelliseltä Jyväskylän ympäristöterveydenhuollolta. Lisäksi Elenia Verkko Oy:lle ja Vesiosuuskunta Uuraiselle lähetettiin tieto valmisteluvaiheen kuulemisesta. Lausunnon jättivät Keski-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen museo, Keski-Suomen liitto ja terveystieteellinen Jyväskylän ympäristöterveys. Lisäksi kaavaluonnoksista saapui kaksi yksityisen tahon jättämää mielipidettä.

Saapunut palaute on tiivistettynä seuraavassa taulukossa.

Keski-Suomen ELY - keskus	Yleistä ja liikenteeseen liittyviä asioita: Edellä mainittu yleiskaavamuutos ei ole edennyt hyväksymisvaiheeseen ja ELY-keskus pyytääkin, että oikeusvaikutteinen ja ko. asemakaavoitusta ohjaamaan tarkoitettu yleiskaavamuutos laaditaan ja hyväksytään ensin. Asemakaavaluonnoskartoilla on esitetty uusi Marjoniementien linjaus seututielle asti. Niin liikenneselvityksessä kuin kaavaselostuksessa on liittymän osalta mainittu liittymän siirto liikenneturvallisempaan paikkaan. Asemakaavalla ei kuitenkaan ole osoitettu nykyisen liittymän katkaisua vaan ainoastaan uusi tieyhteys ja liittymä seututielle. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan liittymien määrää seututiellä ei tule lisätä, vaan tavoitteena tulee olla nykyisten liittymien kokoaminen ja seututien häiriö pisteiden vähentäminen. Marjoniementien uusi linjaus ja uusi
---	---

	liittymä edellyttää vähintäänkin nykyisen Marjoniementien liittymän katkaisua seututielle. Kuitenkin turvallisen elinympäristön ja seututien turvallisuuden näkökulmasta alueen maankäyttöä ja sen kulkuyhteyksiä tulisi tarkastella kokonaisuutena, eli koko tieosuutta nykyisen ja uuden liittymän paikan välillä. Kulkuyhteyksien muutostarpeet tulee huomioida pohdittaessa kaavarajauksen tarkoituksenmukaisuutta. Luontoarvot: Luo-3 -merkintöjen osalta kaavassa pitää olla kaavamääräys, joka turvaa luontoarvojen säilymistä ilman kohtuutonta haittaa maanomistajalle. Asemakaavaluonnoksen vaihtoehdossa 2 on luo-3 -merkinnällä kaavamääräys, jossa luontoarvoja saadaan turvattua, kun taas vaihtoehdossa 1 ei ole lainkaan kaavamääräystä. Siten vaihtoehto 2 on ainakin tältä osin huomattavasti parempi ja turvaa samalla myös esim. liito-oravan kulkuyhteyden säilymistä. Lisäksi tulee harkita voisiko rannoilla olevan istutettavan alueen osan kaavamääräystä vielä terävöittää, jotta maisema-, vesistö- ja luonnon monimuotoisuusvaikutuksia saataisiin vähennettyä, siten että ko. alue säilyisi puustoisena ja maisemallisesti merkittävät puut säilyisivät (alueelle ominaisen puustolajiston säilyttäminen voidaan tulkita hyvin väljästi, esim. säilytetään yksittäisiä eri puita/puulajeja).
Vastine	<i>Alueen yleiskaavamuutos on tarkoitus viedä hyväksyntään ennen asemakaavoituksen hyväksymistä tai viimeistään samassa yhteydessä.</i> <i>Uuraisten kunta ja Marjoniementien yksityistiekunta ovat neuvotelleet Marjoniementien liittymän siirrosta. Asiasta on laadittu ”Sopimus tiejärjestelyistä ja kustannusten jaosta”, jolla sovitaan asemakaava-alueen katujen rakentamisen jälkeen tapahtuvista tiejärjestelyistä koskien Marjoniementien siirtoa. Sopimuksen myötä yksityistiekunta ja Uuraisten kunta sitoutuvat sulkemaan Marjoniementien nykyisen liittymän Akonniemen rakentumisen myötä. Näin ollen liittymämäärä Multiantielle ei tule lisääntymään asemakaavoituksen myötä.</i> Luontoarvot: <i>Kaavaehdotuksessa luo-3 -merkinnän määräysteksti on luonnos II ve 2 mukainen: ”Luonnon monimuotoisuuden kannalta paikallisesti arvokas alue. Alueen käytössä ja</i>

	<i>metsänkäsittelyssä tulee ottaa huomioon paikallisesti arvokas elinympäristö. Avohakkuu on alueella kielletty.”</i> <i>Rantakortteleihin (202, 203, 205 ja 206) on annettu puuston osalta seuraava yleismääräys: ”Tonttien rantaan rajoittuvilla istutettavilla alueen osilla tulee alueelle ominaista puulajistoa sekä maisemallisesti merkittävät puut säilyttää. Ranta tulee säilyttää pääosin puustoisena.” Lisäksi niemenkärjessä istutettavan alueen osan syvyyttä on kasvatettu.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Asemakaavamääräyksiin on tarkennettu rantatonttien istutettavan alueen osan puuston säilyttämistä. Rannan istutettavan alueen osan syvyyttä on tarkistettu.
Keski-Suomen museo	Asemakaavan muutosalueelle ei sijoitu erityisiä rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita, jotka tulisi huomioida asemakaavan sisällössä. Keski-Suomen museolla ei ole huomautettavaa Akonniemen asemakaavan toiseen valmisteluvaiheeseen rakennetun kulttuuriympäristön tai arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.
Vastine	<i>Merkitään tiedoksi.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Ei muutoksia.
Keski-Suomen liitto	Keski-Suomen liitto toteaa lausuntonaan, että sillä ei ole maakuntakaavoituksen näkökulmasta huomautettavaa luonnosvaihtoehtoista. Maakuntakaavan suunnittelualueen koskevat varaukset ja tavoitteet on tuotu riittävällä tavalla esiin kaavaselostuksessa.
Vastine	<i>Merkitään tiedoksi.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Ei muutoksia.
Terveysviranomaisen (Jyväskylän ympäristöterveys)	Kaava-alueen eteläosan lähivirkistysalueelle sijoitetaan uimaranta. Uimaranta tulee varustaa tarkoituksenmukaisella tavalla, mikäli on kyseessä terveydensuojelulain (763/1994) tarkoittama virallinen, ns. yleinen uimaranta, joka on säännöllisessä kunnossapidossa ja viranomaisvalvonnassa. Ilmeisesti kyseessä on kuitenkin kaavaan sijo-

	tettu ohjaava merkintä alueella, jota on totuttu käyttämään uimapaikkana ilman virallista uimarantastatusta ja ilman uimaan ohjaavia rakenteita. Kaavamääräyksen mukaan MY-1 -alueelle voidaan toteuttaa ulkoilureittejä ja niihin liittyviä rakenteita kuten katoksia, laavuja ja pitkospuita. Nuotiopaikkojen sijoituksessa tulee huomioida asuinalueen läheisyys, ettei aiheuteta savuhaittoja asuinalueelle.
Vastine	<i>Merkitään tiedoksi.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Ei muutoksia.
Yksityinen mielipide 1 (2 allekirjoittajaa)	Tielinjauksen kannalta Marjoniementien uusi linjaus on parempi vaihtoehdossa VE 1.
Vastine	<i>Maastotarkastelun ja katusuunnittelun myötä Marjoniementien katulinjaksi on valittu ehdotusvaiheessa VE1 mukainen linjaus.</i>
Muutokset kaava-asiakirjoihin	Ei muutoksia.
Yksityinen mielipide 2 (2 allekirjoittajaa)	Akon rannan maanomistajana vastustamme kaavoitus-suunnitelmia perustuen alla oleviin seikkoihin. 1. Kunta ei ole huomionnut vuoden 2019 (Mia Rahinanti) tekemän luontoselvityksen suosituksia, jossa esitetään mm. MY-alueen rakentamatta jättäminen, joka kiertää niemen kärjen. ”Kaavoituksessa tulisi huomioida uhanalaiset luontotyytit ja lajisto osoittamalla kaavamerkinnoilla ja määräyksillä niiltä osin maankäytön rajoituksia ja/tai turvata niiden säilyminen suojelumerkinnoilla ja riittävillä kulku- ja leviämis-yhteyksillä.” 2. Prosessiin liittyy kaksi eri luontoselvitystä, jotka ovat sisällöltään osin ristiriitaisia. Vaikutelmaksi jää, että selvitys teetetty uudelleen, jotta ollaan saatu mieleinen lopputulos. 3. Suunnitelmissa olevien molempien ehdotusten tonttien määrä on valtava. Ne tulevat pilaamaan luonnon monimuotoisuuden, sekä järven maisemallisuuden.

	4. Vaadimme, että Akonniemestä tehdään itsenäinen luontoselvitys, joka huomioidaan täysin kaavoitusta suunnitellessa. Tällä hetkellä Rahinantin suosituksia ei ole huomioitu, ja vain osittain Latvasilmun 2020 luontoselvityksen suositukset. Lisäksi vaadimme, että Akonniemestä tehdään ympäristövaikutusten arviointi. 5. Sarkolan alueen lähimaanomistajia lähestyttiin kirjeitse osaamis- ja arvioimissuunnitelman (OAS) kaavaan liittyen kunnan toimesta. Kuitenkaan esimerkiksi sekä Jussinranta että Päiväranta – nimisten tonttien omistajat eivät saaneet kunnalta tietoa mistään näistä kolmesta Akkoon liittyvästä kaavoitussuunnitelmasta. Erityisesti näin ulkopaikkuntalaisena on olennaista, että kunta kohtelee maanomistajia tasa-arvoisesti. Lisäksi on syytä korostaa, että niin kunnan kuin valtionkin virkamiesten toimintaa tulee arvioida tasapuolisen ja oikeudenmukaisen kohtelun näkökulmasta. Tämän kuulemisen osalta prosessi on ollut riittämätön ja osoittaa eriarvoistamisen tunnusmerkistöä.
Vastine	<i>Alueen ensimmäinen luontoselvitys oli vuodelta 2019 Uuraisten kunnan tekemä selvitys. Alueelle on teetetty uusi selvitys v. 2020, johon sisältyi liito-oravaselvitys, lepakkoselvitys, linnustoselvitys ja luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksen tarkennus. V.2020 selvitysraportti on laadittu siten, että se sisältää kaikki tarvittavat tiedot alueen kaavoituksen kannalta, mistä johtuen kaavatyön pohjalla on ollut uudempi Latvasilmun v. 2020 tekemä luontoselvitys. Luontoselvittäjän työ on itsenäistä asiantuntijatyötä, eikä kunta tai muut ulkopuoliset tahot voi vaikuttaa työn lopputulokseen.</i> <i>Kaavaratkaisu pohjautuu aina erilaisten intressien ja arvojen yhteensovittamiseen. Luontoarvot ovat yksi, muttei ainoa, kaavaratkaisua ohjaava tekijä. Luontoselvityksessä voidaan antaa maankäyttösuosituksia, mutta ne eivät ole kaavaratkaisua sitovia määräyksiä.</i> <i>Akonniemen asemakaavahanke ei ole sellainen hanke, jossa tulee soveltaa lain tarkoittamaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 2017/252, § 3). Hankkeet, joissa YVA-menettelyä edellytetään, on lueteltu tuon lain liitteessä 1. Akonniemestä on laadittu luontoselvitys, jonka tietojen perusteella ympäristövaikutuksia arvioidaan tässä kaava-</i>

	<i>selostuksessa. Ympäristövaikutukset ovat normaaleja asu- miseen liittyviä vaikutuksia eikä Akonniemen asuinkäyttö johda poikkeuksellisiin ympäristövaikutuksiin.</i> <i>Hankkeesta tiedottaminen on ollut lain mukaista. Hank- keen vireilletulosta on tiedotettu kuuluttamalla 12.8.2019 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut yleisesti nähtävillä 12.8.-6.9.2019. Asemakaavaluonnoksen nähtä- villä olosta on tiedotettu kuuluttamalla 25.3.2021 ja kaa- valuonnos on ollut nähtävillä 25.3.-23.4.2021. Asemakaa- valuonnoksen II nähtävillä olosta on tiedotettu kuulutta- malla 2.12.2021 ja kaavaluonnos II on ollut nähtävillä 2.12.2021-10.1.2022.</i> <i>Kaikissa vaiheissa lähialueen asukkaita on tiedotettu myös kirjeitse, vaikkei maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus ei edellytä kirjetiedottamista näissä vaiheissa. Ainoa maan- käyttö- ja rakennusasetukseen kirjattu kirjetiedottamisvel- vollisuus koskee ehdotusvaiheen ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia. MRA 27 §: ”Asemakaavaehdotuksen näh- täville asettamisesta on lähetettävä kirjallinen ilmoitus kunnalle, joka rajoittuu asemakaava-alueeseen, samoin kuin sellaiselle asemakaavoitettavaan alueeseen kuuluvan maan omistajalle ja kunnan tiedossa olevalle maan halti- jalle, jonka kotikunta on toisella, väestötietojärjestelmään merkityllä paikkakunnalla tai jonka osoite muutoin on kunnan tiedossa.”</i>
Muutokset kaava- asiakirjoihin	Ei muutoksia kaava-asiakirjoihin.

Yhteenveto luonnos II-vaiheen jälkeen tehdyistä muutoksista:

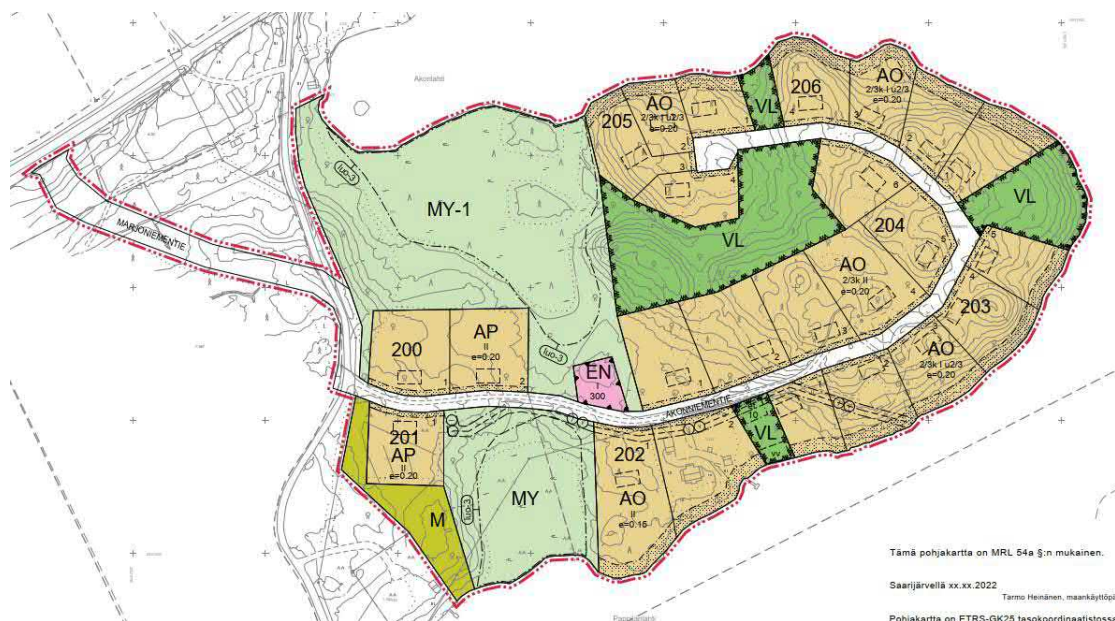
- Akonniementien katuratkaisuksi on valittu päättävä katu. Luonnosvaiheessa katu oli vielä ym-
päriajettavana katuna.
- Asemakaavassa Marjoniementien katualuetta on levennyttä Destian laatiman katu- ja kunnal-
listekniikan yleissuunnitelman mukaisesti siten, että kadun viereiset penkereet on mukana
katualueessa.
- Kaavaselostuksen kohtaan 5.1 *Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, liikenneverkkoon ja
teknisen huollon järjestämiseen* on lisätty vaikutusarviointia koskien uutta Marjoniementien
liittymää sekä teknistä huolto.
- AO-tonttien määrää ja sijoittelua on muutettu.
- Rantatonttien rannanviereiselle istutettavalle alueen osalle on lisätty määräys, jonka mukaan
alue tulee säilyttää pääosin puustoisena.

- Kaavaselostuksen kohtaan 2.1.1 *Alueen yleiskuvaus* on lisätty tieto poikkeamispäätöksestä leirikeskuksen päärakennuksen muuttamisesta vakituiseen asuinkäyttöön.

3.6 Asemakaavan ehdotusvaihe

Valmisteluvaiheen kuulemisen jälkeen kunta ja alueen maanomistaja ovat neuvotelleet Akonniemen katuratkaisusta ja tontituksesta. Tontitusta on muutettu luonnosvaiheen jälkeen tehtyjen maastokäyntien perusteella. Akonniementien katuratkaisuksi valittiin päättyvä katu erityisesti kustannussyistä. Marjoniementien katulinjaksi valittiin luonnosvaihe II:n vaihtoehto 1 mukainen katulinja. Luonnosvaiheesta Marjoniementien katualuetta on levennyttä Destian laatiman kadunrakentamisen yleissuunnitelman mukaisesti siten, että katualueen vaatimat penkereet on mukana asemakaavan katualueessa.

Asemakaavan ehdotus asetetaan yleisesti nähtäville maaliskuun 2022.

Kuva 16. Nähtäville asetettava kaavaehdotus.

3.7 Hyväksytty asemakaava

Täydentyy kaavaprosessin edetessä.

4 ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 Kaavan rakenne ja mitoitus

Suunnittelualueen pinta-ala on noin 17 ha, josta asumiseen on osoitettu noin 8 ha erillispientalojen korttelialueena (AO) ja asuinpientalojen korttelialueena (AP). Kerrosluku vaihtelee kortteleittain joko 2/3k I u2/3 tai II. Tehokkuusluku (e) on korttelissa 202 0.15 ja muissa kortteleissa 0.20.

Asuintontteja alueella on 24 kpl, joista rakentamattomia on 22 kpl. AO-tonttien koot vaihtelevat sisämaassa välillä n. 2 500 m² - 4 400 m² ja AP-tonttien n. 3 200 m² - 3 700 m². Rannassa olevien AO-tonttien pinta-alat ovat n. 2100 m² - 5 700 m². Pääosa rantatonttien pinta-aloista on noin 3 000 m².

Asemakaava-alueelle on osoitettu lisäksi energiahuollon alue (EN), jossa rakennusoikeutta on 300 m². Rakentamaton alueenosa, joka on tarkoitus tulla kunnan ylläpidettäväksi, on osoitettu virkistysalueina (VL). Yksityiseen ja seurakunnan omistukseen jäävä rakentamaton alue on maa- ja metsätalousalueina (M, MY, MY-1).

4.2 Palvelut

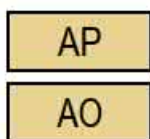
Kaavoitettavalle alueelle ei osoiteta palveluita. Alue tukeutuu Uuraisten keskustan ja lähialueen palveluihin.

4.3 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen

Alueelle on osoitettu luonnonympäristöä säilyttäviä merkintöjä. Kaavamääräyksiä on annettu hulevesien käsittelyyn. Rakennushankkeiden sovittaminen ranta-alueelle vaatii huolellista suunnittelua tonttien käytön osalta.

4.4 Aluevaraukset

ASUINRAKENNUSTEN KORTTELIALUEET

Asuinpienalojen korttelialue.

Erillispientalojen korttelialue.

AO- ja AP-korttelialueilla rakennukset piha-alueineen tulee sovittaa mahdollisuuksien mukaan maaston luonnollisiin korkeusasemiin. Puustoa ei saa tarpeettomasti poistaa. Säilytettävän puuston alueella pyritään säilyttämään metsänpohjan kasvillisuus.

Tonttien rantaan rajoittuvilla istutettavilla alueen osilla tulee alueelle ominaista puulajistoa sekä maisemallisesti merkittävät puut säilyttää. Ranta tulee säilyttää pääosin puustoisena.

Rakennusten ja rakennelmien tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealaatuisia sekä väreiltään ja mittasuhteiltaan ympäristöön sopivia.

Autopaikkojen suositusmitoitus:

AO-korttelialueilla vähintään 2 autopaikka/asunto.

AP-korttelialueilla omakoti- ja paritaloissa 2 autopaikka/asunto ja rivitaloissa 1 autopaikka/asunto ja tarvittava määrä vieraspaikkoja.

Rantaan rajoittuvilla tonteilla saa päärakennuksen ja talousrakennusten lisäksi rakentaa erillisen rantasaunan, jonka enimmäiskerrosala on 40 kem².

Kaikki jätevedet on johdettava alueelle rakennettavaan jätevesiverkostoon. Padotuskorkeuden alapuolelle jäävät rakennukset tulee liittää jätevesiverkostoon kiinteistökohtaisella pumppaamalla.

Mikäli rantasaunaa ei ole liitetty puhtaan veden verkostoon, voidaan saunan jätevedet käsitellä myös kiinteistökohtaisella järjestelmällä kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön ja kunnan määräysten mukaisesti.

Hulevesistä asemakaavassa määrätään seuraavaa:

Piha- ja pysäköintialueilla tulee suosia vettä läpäiseviä pintamateriaaleja ja hulevettä viivyttyä painanteita.

Rakennuspaikan hulevedet tulee hallitusti ojien/painanteiden kautta kunnan hulevesijärjestelmään (avo-ojiin) tai rakennusluvassa määritettyyn paikkaan, ellei niitä voi imeyttää rakennuspaikalla.

Piha-alueilta kertyviä hulevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön.

Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää selvitys tontin hulevesien käsittelystä.

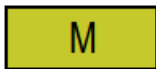
VIRKISTYSALUEET

Lähivirkistysalue.

Virkistysalueena osoitetaan suunnittelualueen rakentamaton osa, jonka on tarkoitus tulla kunnan omistukseen ja ylläpidettäväksi. Alueelle osoitetaan ohjeellinen uimaranta.

MAA- JA METSÄTALOUSALUEET

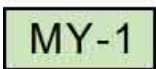

Maa- ja metsätalousalue.

Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

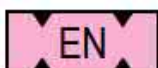
Seurakunnan omistama rakentamaton alue osoitetaan maa- ja metsätalousalueena (M ja MY). MY-alueella on huomioitu paikallisesti arvokas isovarpuräme luo-3 -merkinnällä. Lisäksi alue on tärkeä liito-oravien kulkuyhteyden kannalta. Luontoselvityksen mukaan suunnittelualueen eteläpuoleisen Pappilanlahden liito-oravareviiriltä on tarpeen säilyttää kulkuyhteys pohjoiseen lahden pohjukan kautta.

Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja ja ulkoilun ohjaamistarvetta.
Alueelle voidaan toteuttaa ulkoilureittejä ja niihin liittyviä rakenteita kuten katoksia, laavuja ja pitkospuita.

Yksityisen omistama rakentamaton alue osoitetaan MY-1 -merkinnällä. Alueella on huomioitu paikallisesti arvokas isovarpuräme luo-3 -merkinnällä. Alueelle on tarkoitus toteuttaa ulkoilureittejä. Kaavamerkintä mahdollistaa myös pienten rakenteiden rakentamisen alueelle.

ERITYISALUEET

Energiahuollon alue.
Alueelle saa lisäksi sijoittaa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

Kaavoitettavalle alueelle osoitetaan energiahuollolle aluevaraus, jossa rakennusoikeutta on 300 m².

KATUALUEET JA LIITTYMÄT

Uusia liittymiä kaava-alueelle ei osoiteta. Uutta katua muodostuu noin 1070 metriä. Uuden Marjoniementien liittymän osalta liittymälupa tullaan hakemaan Pirkanmaan ELY-keskukselta.

4.5 Nimistö

Asemakaava-alueelle osoitetaan seuraavat kadut Marjoniementie ja Akonniementie. Nimistö on jo olemassa olevan yksityistieverkoston mukainen.

5 KAAVAN VAIKUTUKSET

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Vaikutusten arviointi sisältyy kaavaan koko laatimisprosessin ajan. Arvioinnissa kuvataan, kuinka hyvin lopputulos vastaa MRL:n sisältövaatimuksia sekä niitä valtakunnallisia, seudullisia ja paikallisia tavoitteita, jotka kaavalle on työn alussa ja sen kuluessa asetettu.

Vaikutusten arviointi on tehty asiantuntija-arviona, ja se perustuu käytössä oleviin perustietoihin, selvityksiin ja suunnitelmiin.

5.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön, liikenneverkkoon ja teknisen huollon järjestämiseen

Asemakaavalla lisätään asuinrakentamista Akko-järven rannalla. Alue tullaan liittämään vesihuoltolaitoksen piiriin. Alueelle on teetetty kunnallistekniikan yleissuunnitelma.

Liikennemäärät ja ajoneuvoliikenteen toimivuus

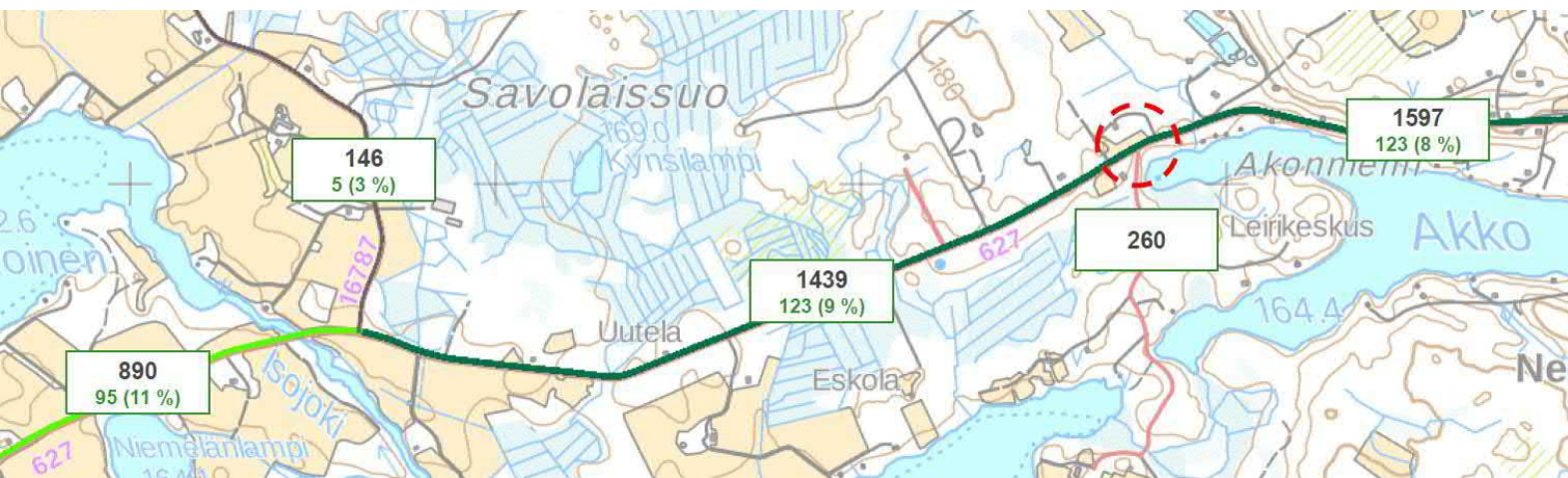
Akonniemen asemakaavoitettavan alueen sekä rantaosayleiskaavan muutosalueen mukainen maankäyttö kokonaisuudessaan tuottaa 190 henkilöauton liikennetuotoksen. Liikennetuotos on laskettu, sillä oletuksella, että Akonniemeen muodostuisi asemakaavoituksella noin 22 omakotitalotonttia. Marjoniementien liittymähaaran poikkileikkausliikenteeksi (KVL) muodostuu tällöin 227 ajoneuvoa vuorokaudessa. Maantien 627 (Multiantien) henkilöautoliikenteen arvioidaan kasvavan yleisen liikenteen kasvun myötä vuosina 2018–2040 1,146-kertaiseksi. Raskaan liikenteen kasvukerroin on 1,154. Liikennemäärän kasvu ei vaikuta heikentävästi ajoneuvoliikenteen toimivuuteen alueella.

Marjoniementien liittymää siirretään nykyiseltä paikaltaan noin 215 metriä länteen päin. Uudella liittymäpaikalla täyttyvät ohjeen mukaiset näkemät maantielle 627 (Multiantie), mikä parantaa liittymän turvallisuutta. Marjoniementien nykyisen liittymän kohdalla on nopeusrajoitus 60 km/h. Uuden liittymän paikalla on tällä hetkellä rajoituksena 80 km/h, mutta liikenneturvallisuuden kannalta nopeusrajoitus 60 km/h tulee siirtää uuden liittymän mukana Multian suuntaan niin, että se on voimassa siirretyn liittymän kohdalla. Marjoniementien liittymän siirrolla ei ole suoraa vaikutusta muihin jo olemassa oleviin liittymiin Multiantien varressa. Mikäli nopeusrajoitus 60 km/h siirtyy Multian suuntaan, parantaa se muidenkin lähialueen tontti-/yksityistieliittymien turvallisuutta.

Marjoniementien liittymän siirrolla liittymävälit olemassa oleviin muihin liittymiin ei olennaisesti muutu. Tontti-/yksityistieliittymiä on reilun 50 metrin etäisyydellä kummassakin tapauksessa. Tämä täyttää liittymävälien vähimmäisarvot (min. 50 metriä), mikäli Marjoniementien kohdalla nopeusrajoitus on 60 km/h ja alue katsotaan taajamaa vastaavaksi (Väyläviraston tasoliittymäohje).

Marjoniementien liittymähaaraan ei tarvitse rakentaa kääntymiskaistoja tai väistötilaa liittymän siirtämisen yhteydessä nyt suunnitellun mukaisella maankäyttöennusteella. Tämän toiminnon liikennemäärä jää kuitenkin suhteessa muuhun maankäyttöön niin vähäiseksi, että sillä ei ole ratkaisevaa merkitystä Marjoniementien liittymäjärjestelyjä määritettäessä.

Maantien 627 rinnalla olevan jalankulun ja pyöräilyn väylän jatkamista Marjoniementien liittymään on suositeltavaa tarkastella tarkemmin (mm. käyttäjämäärälaskelmat ym.) siinä vaiheessa, kun suunniteltu maankäyttö on pääosin toteutunut. Ylityspaikkaa Marjoniementien liittymän kohdalla ei suositella merkittävän suojatieksi. Päätielle lisätään molemmista suunnista pyöräilijöistä varoitettava liikennemerkki.

Kuva 13. Liikennemäärät Akonniemen ympäristössä ennustevuonna 2040, kun Akonniemen alue on täysin toteutunut. (Destia)

Maantien 627 nykyisen jalankulun ja pyöräilyn yhteyden jatkaminen Marjoniementien liittymään

Jos Akonniemen alueen jalankulun ja pyöräilyn matkatuotosta arvioidessa oletetaan, että laskennallisesta määrästä kaikki suuntautuu maantielle 627, voimassa olevan ohjeistuksen mukaan maantien varteen tarvittaisiin vähintään 0,75 metrin levyinen päällystetty piennar. Lopullinen tarve määräytyy siinä vaiheessa, kun alue on toteutunut ja voidaan tehdä tarkempia laskelmia/arvioita käyttäjämääristä.

Jalankulku- ja pyöräilyväylien suunnittelu -julkaisun (Liikenneviraston ohjeita 11/2014) perusteella liittymässä ei ole tarvetta uudelle suojatielle:

- Kohde ei sijaitse taajamassa (asukastiheyden vaatimus voi täytyä)
- Suojatiellä pitäisi olla kuitenkin vähintään 200 jalankulkijaa vuorokaudessa, jotta käyttäjämäärän perustuva tarve täytyisi.
- Lisäksi ohjeistuksen mukaisen suojatien rakentaminen vaatisi saarekkeellisen ratkaisun sekä päätien nopeusrajoituksen alentamisen 50 km/h:ssa.
- Ratkaisunmukaisuudesta huolimatta suojatie olisi riskialtis, koska maantien 627 nopeusrajoitus lännen suunnasta ajettaessa on 80 km/h pitkältä matkalta, jolloin pistemäinen 50 km/h rajoitus jää herkästi noudattamatta, varsinkin kun suojatie on heti rajoituksen muutoskohdassa.

Akonniemen eteläosa kuuluu Vesiosuuskunta Uuraisten toiminta-alueeseen, ja alueen eteläosaan on jo rakennettu vesi- ja viemäriverkosto. Uuraisten kunta on alustavasti sopinut vesiosuuskunnan kanssa vesi- ja viemäriverkoston laajentamisesta koko Akonniemen asemakaava-alueelle ja näin ollen vesiosuuskunnan toiminta-alue tulee laajentumaan nykyisestä. Asemakaava-alueen rakentumisen vaatii nykyisen alueella sijaitsevan jätevedenpumppaamon muuttamista linjapumppaamoksi. Muita merkittäviä muutoksia olemassa olevaan verkostoon ei ole tarpeellista tehdä. Vesi- ja viemärilinjat on tarkoitus rakentaa kulkemaan Akonniementien katurakenteissa ja mahdollisuuksien mukaan viemärointi hoidetaan vietolla. Akonniementien loppupäähän tulee rakentaa paineviemärointi.

5.2 Vaikutukset kulttuuriperintöön

Suunnittelualueelle ei sijoitu muinaisjäännöksiä. Uuraisten kirkon RKY-alue sijoittuu sen verran etäälle suunnittelualueesta, jotta vaikutuksia RKY-alueeseen ei synny. Suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen ei sijoitu erityistä, tässä kaavatyössä huomioitavaa kulttuuriympäristöä. Leirikeskuk- sen rakennuksista jäljellä on enää vanha päärakennus, joka on tarkoitus muuttaa vakituiseen asuin- käyttöön.

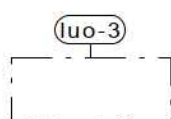
5.3 Sosiaaliset vaikutukset - terveellisyys, turvallisuus, elinympäristön laatu

Kaavan rakentumisen myötä syntyy rauhallista ja luonnonläheistä asuinympäristöä. Alue soveltuu elinkaariasumiseen kaikenikäisille. Alueelle osoitettava tonttimäärä on riittävän pieni ja tonttikoot suurehkoja viihtyisän asuinympäristön muodostamiseen. Alueelta on mahdollista järjestää turval- linen kevyen liikenteen kulkuyhteys keskustaan rakentamalla uusi kevyen liikenteen väylä tai le- vennetty piennar Multiantielle maantien varteen. Näin ollen ympäristö tukee jalankulkua ja pyö- räilyä.

5.4 Vaikutukset luontoon ja maisemaan

Vaikutukset luonnonympäristöön ovat pääosin paikallisia, rajoittuen suunnittelualueeseen ja ai- van sen lähiympäristöön.

Kaavoituksessa on huomioitu paikallisesti arvokkaat ja pinta-alaltaan kookkaat luontokohteet (iso- varpurameet) seuraavalla merkinnällä:

Luonnon monimuotoisuuden kannalta paikallisesti arvokas alue.
Alueen käytössä ja metsänkäsitelyssä tulee ottaa huomioon paikallisesti arvokas elinympäristö. Avohakkuu on alueella kielletty.

Alueelle jää riittävästi rakentamatonta aluetta turvaamaan alueen luontoarvot.

Suunnittelualueelle ei sijoitu erityisiä taajamakuvalaisia tai maisemallisia arvoja. Akonniemi edus- taa tavanomaista ranta- aluetta Uuraisilla, eikä se poikkea edustavuudeltaan merkittävästi muista vastaavista kohteista kunnan alueella.

Akko-järven rannat ovat tällä hetkellä pääosin rakentuneet Akonniemen aluetta lukuun otta- matta. Suunnittelualue on nykyisellään rakentamatonta ja metsäistä, jonka luonne tulee muuttu- maan rakentamisen myötä. Rantarakentaminen tulee näkymään todennäköisesti näkymään vasta- rannoilta. Uudisrakentamisen näkyminen vesistön suunnalta ei automaattisesti tarkoita maisema- arvojen heikkenemistä. Rakennustavalla sekä materiaaleilla voidaan vaikuttaa alueen ilmeeseen. Kaavamääräyksien mukaan AO- ja AP-korttelialueilla rakennukset piha-alueineen tulee sovittaa mahdollisuuksien mukaan maaston luonnollisiin korkeusasemiin. Puustoa ei saa tarpeettomasti poistaa. Säilytettävän puuston alueella pyritään säilyttämään metsänpohjan kasvillisuus. Raken- nusten ja rakennelmien tulee olla arkkitehtuuriltaan ja materiaaleiltaan korkealaatuisia sekä vä- reiltään ja mittasuhteiltaan ympäristöön sopivia.

Tämän lisäksi rantatonteilla tulee rantaan rajoittuvilla istutettavilla alueen osilla säilyttää omi- naista puulajistoa sekä maisemallisesti merkittävät puut. Ranta tulee säilyttää pääosin puustoi- sena. Näillä toimenpiteillä pyritään vähentämään asemakaavan maisema-, vesistö- ja luonnon mo- nimuotoisuusvaikutuksia.

Kaavatyön yhtenä keskeisenä tavoitteena on alueen tulevan rakentamisen aiheuttamien hulevesien vaikutusten minimointi. Kaavakartalla hulevesien käsittelystä määrätään seuraavaa:

Piha- ja pysäköintialueilla tulee suosia vettä läpäiseviä pintamateriaaleja ja hulevettä viivytättäviä painanteita.

Rakennuspaikan hulevedet tulee hallitusti ojien/painanteiden kautta kunnan hulevesijärjestelmään (avo-ojiin) tai rakennusluvassa määritettyyn paikkaan, ellei niitä voi imeyttää rakennuspaikalla.

Piha-alueilta kertyviä hulevesiä ei saa johtaa suoraan vesistöön.

Rakennuslupaa haettaessa tulee esittää selvitys tontin hulevesien käsittelystä.

Alueella on voimakkaita maastonmuotoja, joten rakentamisen ja kulkureittien maastoon sopeutukseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

5.5 Vaikutukset yhdyskuntatalouteen

Tontinmyyntituloilla ja kuntaan muuttavilla uusilla veronmaksajilla on positiivinen vaikutus kuntatalouteen. Vastaavasti infran rakentaminen aiheuttaa kustannuksia. Kaava-alueen rakentumisen jälkeen alueelta kertyy kunnalle tuloja mm. uusien asukkaiden verotulojen myötä sekä vesihuollon perus- ja käyttömaksuista sekä liittymismaksuista.

5.6 Energia- ja Ilmastovaikutukset

Kaava-alue täydentää alueen olevaa asutusta ja sijoittuu palveluiden sekä joukkoliikenneverkoston läheisyyteen, joten osaltaan se edistää energiatehokkaan kuntarakenteen muodostumista. Uuden maankäytön myötä ajoneuvoliikenteen määrä lisääntyy suunnittelualueella. Kaavaratkaisu kuitenkin tukee kestävien liikkumismuotojen kuten kävelyn ja pyöräilyn suosimista alueella. Alueelta on hyvät yhteydet Uuraisten keskustaan. Joukkoliikenteen suosiminen on teoriassa mahdollista, mutta käytännössä joukkoliikenteen vuorot ovat niin harvoja alueella, jotta se ei tule muodostumaan ensisijaiseksi kulkumuodoksi.

Erityisiä energiankulutusta määritteleviä vaatimuksia alueen toteuttamiselle ei ole asetettu kaavan valmisteluvaiheessa. Kaavassa on osoitettu energiahuollon alue, joka tarjoaa mahdollisuuden esimerkiksi pienimuotoisen aurinkovoimalan ja maalämpökentän toteuttamiselle.

Metsäalueen muuttuminen rakennetuksi ympäristöksi vähentää alueen hiilinieluja eli hiiltä sitovaa puustoa. Vapautuvia hiilipäästöjä voidaan kompensoida esimerkiksi puunrakentamisella tai uusiutuvan energian käytöllä. Asemakaavassa ei kuitenkaan anneta näitä koskevia pakottavia määräyksiä.

5.7 Ympäristön häiriötekijät

Kaavaratkaisuvaihtoehdot eivät itsessään lisää juurikaan alueen ympäristöhäiriöitä. Liikennemäärä tulee kasvamaan vähäisesti. Liikenteen kasvu ei tule aiheuttamaan merkittävää melutasojen kasvua alueella. Alueella ei ole rakentamiseen vaikuttavia pilaantuneita maa-alueita.

5.8 Suhde olemassa oleviin selvityksiin ja suunnitelmiin

5.8.1 Suhde yleiskaavaan

Ehdotusvaiheen aineisto, koskien Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutosta ja laajennusta Akonniemen alueella, on ollut nähtävillä 19.8.-20.9.2021 välisenä aikana. Yleiskaavamuutoksen on tavoite edetä hyväksyntään ennen asemakaavan hyväksymistä.

Nähtävillä olleessa ehdotusvaiheen aineistossa Akonniemen alue on osoitettu pientalovaltaiseksi asuntoalueeksi, joka on asemakaavoitettava. Marjoniementien siirrettävä osa on osoitettu yleiskaavassa *ohjeellinen uusi yhdystie* -merkinnällä ja poistuva Marjoniementien osa *poistuva yhdystie* -merkinnällä.

6 ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaavan muutoksen toteuttaminen on mahdollista aloittaa kaavan saatua lainvoiman. Alueen toteutuksen ohjauksesta vastaa Uuraisten kunta. Kaavoituksen edustaja ohjaa rakennuslupavaiheessa rakentajia yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa sekä antaa tarvittaessa lausunnot rakennushankkeista.

14.3.2022 Saarijärven kaupunki
aluearkkitehtipalvelut

Päivi Muhonen
aluearkkitehti

AKONNIEMEN ASEMAKAAVA

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

5.8.2019, 15.3.2021, 24.11.2021

Sisällys

1	OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN TARKOITUS	3
2	SUUNNITTELUALUE	3
3	SUUNNITTELUTEHTÄVÄ JA TAVOITTEET	4
4	SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT	4
4.1	Suunnittelualueen nykytila	4
4.2	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	4
4.3	Maakuntakaavoitus	5
4.4	Yleiskaava	5
4.5	Asemakaava	8
4.6	Maankäyttösopimus.....	8
5	SELVITYKSET.....	8
6	ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET	8
7	OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS.....	9
7.1	Osalliset	9
7.2	Suunnitteluvaiheet ja alustava aikataulu	9
8	VIRANOMAISYHTEISTYÖ.....	11
9	PALAUTE OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA	11
10	YHTEYSTIEDOT	12

1 OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMAN TARKOITUS

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa. Osalliset voivat lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa kerrotaan mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, arvioitu aikataulu, suunnittelutyön lähtökohdat, tavoitteet ja työn aikana tehtävät selvitykset sekä vaikutusten arvioinnit.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa (OAS) tarkennetaan tarvittaessa kaavatyön edetessä.

2 SUUNNITTELUALUE

Suunnittelualue sijoittuu Uuraisten keskustan tuntumaan, Akkojärven rannalle. Alue rajoittuu pohjoisessa Multiantiehen ja etelässä Pappilanlahteen. Kaavamuutosalue on osoitettu alla olevaan kuvaan, likimääräisesti, sinisellä rajauksella. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 17 ha.

Kuva 1 Suunnittelualueen likimääräinen sijainti, violetti katkoviiva. (Kartta ©Maanmittauslaitos)

3 SUUNNITTELUTEHTÄVÄ JA TAVOITTEET

Akonniemi on vetovoimaista asumisen aluetta Uuraisten keskustan tuntumassa. Kaavalla lisätään yksityistä omakotitalotonttitarjontaa alueella. Tavoitteena on alueen muodostuminen järvimaisemaan tukeutuvana, luonnonläheisenä pientaloalueena, joka on helposti saavutettavissa

Alueen totutukseen liittyy Marjoniementien liittymän siirron tutkiminen sekä liikenneturvallisuuden että toiminnallisuuden kannalta.

4 SUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

4.1 Suunnittelualueen nykytila

Suunnittelualue on pääosin rakentamatonta metsätalousmaata Akkojärven rannalla. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa Akonlahteen ja etelässä Pappilanlahteen. Alueella sijaitsee entinen seurakunnan leirikeskus, jonka rakennuksista suurin osa on purettu.

Akonlahden pohjoispuolelle sijoittuu loma-asutusta. Suunnittelualueelle sijoittuu yksi omakotitalo.

Kuva 2 Näkymä kohti suunnittelualueetta

4.2 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. MRL 24 §:n 2 momentin mukaan alueidenkäytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista.

Valtioneuvoston hyväksymät tarkistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulivat voimaan 1.4.2018. Uudet valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat:

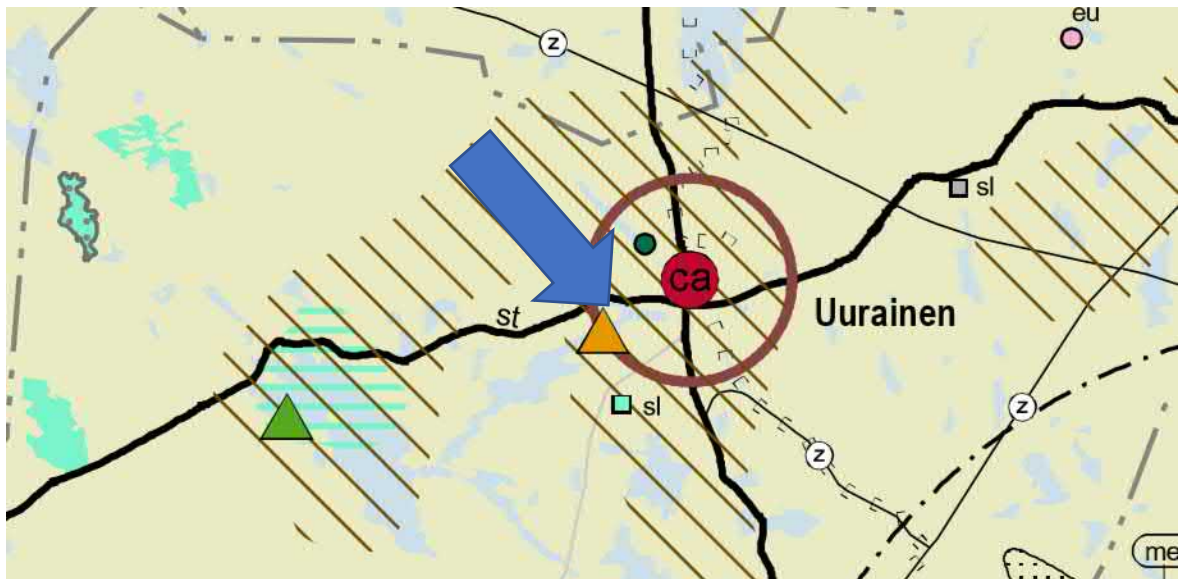
- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen.
- Tehokas liikennejärjestelmä.

- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat.
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto.

4.3 Maakuntakaavoitus

Maakuntavaltuusto hyväksyi Keski-Suomen tarkistetun maakuntakaavan 1.12.2017 ja se tuli voimaan 26.1.2018. Maakuntakaavan tarkistus koski aikaisempaa Keski-Suomen maakuntakaavaa, 1., 2., 3. ja 4. vaihemaakuntakaavaa sekä Pirkanmaan 1. maakuntakaavaa Jämsän Läkipohjan osalta. Tarkistuksen yhteydessä käsiteltiin kaikkia entisen maakuntakaavan teemoja: asutusrakennetta, liikennettä, teknistä huoltoa, luonnonvaroja, erityistoimintoja, kulttuuriympäristöä, luonnonsuojelua ja virkistystä. Lopputuloksena saatiin kaikki aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat korvaava Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava.

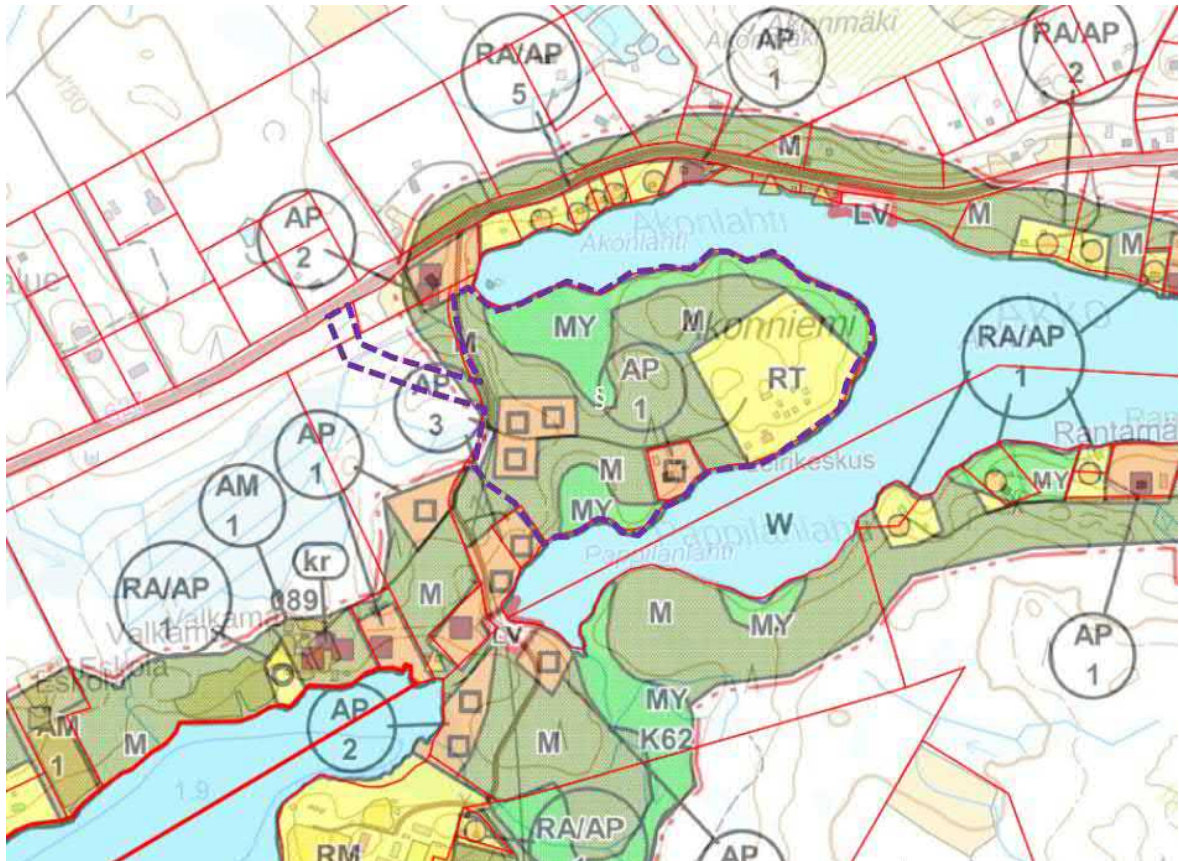
Tarkistetussa maakuntakaavassa Akonniemen suunnittelualue sijoittuu kuntakeskusmerkinnän alueelle, biotalouteen tukeutuvalle alueelle sekä kulttuuriympäristön vetovoima-alueelle. Suunnittelualueen lähellä (noin 500 m etäisyydellä) sijaitsee myös matkailupalvelujen kohde (Marjonieni). Uuraisten ja Multian välinen seututie 627 kulkee suunnittelualueen läheisyydessä.

Kuva 3 Suunnittelualue on osoitettu maakuntakaavassa likimääräisesti sinisellä nuolella.

4.4 Yleiskaava

Uuraisten kunnan vesistöjen rantayleiskaavan muutos ja laajennus on laadittu vuosina 2008 - 2010. Rantayleiskaava on tullut voimaan 4.10.2010. Yleiskaavamuutos Akonniemen alueella on käynnistetty ja kaavaehdotus on ollut yleisesti nähtävillä 19.8.-20.9.2021.

Kuva 4 Suunnittelualan likimääräinen rajausta yleiskaavakartalla violetilla aluerajauksella.

Suunnittelualuetta koskevat yleiskaavassa seuraavat merkinnät:

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, M

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AP-, RA-, RA/AP- VL-1 ja AM-alueille. Alueelle sallitaan vain maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen. Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia.

Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, MY

Alue, jolla on vesimaiseman, luonnonympäristön tai kulttuuriympäristön erityisiä arvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueen metsänkäsittelyssä on noudatettava kulloinkin voimassa olevia ranta-alueita ja metsäluonnon arvokkaita elinympäristöjä koskevia metsänhoitosuosituksia. Alueella sallitaan rakentaminen vain maa- ja metsätaloutta varten. Ranta-alueen mahdollinen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty AP-, RA-, RA/AP- VL-1 ja AM-alueille. Kirjainnumeryhdistelmä viittaa kohteen luontoarvojen kuvauksenkaavan luontoselvityksissä. M= Maisemakohde, K= kasvistikohde, L= linnustokohde.

Matkailupalvelujen alue, RT

Alue varataan matkailutoimintoja varten. Alueelle saa rakentaa matkailua palvelevia rakennuksia. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 kem². Alueesta ei saa muodostaa erillisiä rantarakennuspaikkoja.

Pientalovaltainen alue, AP

Alue on tarkoitettu ympärivuotisten erillispientalojen rakentamiseen. Numero osoittaa alueella sijaitsevien rakennuspaikkojen enimmäismäärän. Rakennuspaikan minimikoko on 3500m². Rakennuspaikalle saa rakentaa yhden enintään 2-kerroksisen, kaksiasuntoisen asuinrakennuksen, saunan ja talousrakennuksia. Asuinrakennus on sijoitettava vähintään 35 metriä rannasta. Rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 kem².

YLEISKAAVAMÄÄRÄYKSET:

Rakennusten sijoittumisesta rantaan nähden, niiden ympäristöön sopeuttamisessa, rakennuspaikkojen muodossa, koossa, rakennusoikeudessa ja hoidossa noudatetaan Uuraisten kunnan rakennusjärjestystä, ellei yleiskaavamerkinnoilla tai -määräyksillä teisin ole osoitettu.

Yleiskaavalla en tarkasteltu ranta-alueen rakennusoikeus maanomistajakohtaisesti kantatilaperiaatetta noudattaen.

RA/AP- alueelle rakennettaessa tulee noudattaa rakennuspaikan pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia määräyksiä tonttikoosta sekä sallitusta enimmäiskerrosalasta ja rakennusten erityisvaatimuksista rannan suhteen.

Rakennuslupa voidaan myöntää yleiskaavan mukaisesti ranta-alueelle AM-, AP-, RA ja RA/AP alueille.

Rantavyöhykkeen ulkopuolella Kyynämöisten kyläalueella rakennuslupa enintään kaksiasuntoisen asuinrakennuksen rakennuslupa voidaan myöntää yleiskaavan mukaisesti AM- ja AP- alueille. Kyynämöisten kyläalueella määräys muiden kuin omarantaisten rakennuspaikkojen rakennusluvan myöntäminen yleiskaavan perusteella en voimassa 10 vuotta.

Pohjavesialueella (pv) en noudatettava pohjavesialueen suojelusuunnitelman määräyksiä. Ranta-alueelle sijoittuvien RA-, AP ja RA/AP-alueiden takarajoja voidaan laajentaa M-alueelle enintään 100 etäisyydelle rantaviivasta siten, että RA-, AP- ja RA/AP -alueiden sivurajojen välistä leveyttä noudatetaan.

Pienissä saarissa (alle 1 ha) sallitaan rakennusten korjausrakentaminen sekä purettavan tai tuhoutuneen rakennuksen korvaava rakentaminen käytetyn rakennusoikeuden puitteissa.

Jätevesien käsittely ja jätehuolto

Jätevedet käsitellään siten kuin valtioneuvosten asetuksessa talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla säädetään, milloin kiinteistö ei ole liitettävissä em. verkostoon. Jätevesijärjestelmää koskeva suunnitelma on liitettävä rakennus- tai toimenpidelupahakemukseen tai rakentamista koskevaan ilmoitukseen.

Jätevesien käsittelytapaa valittaessa tulee huomioida rakennuspaikan maaperä sekä pinta-ala. Rakennusten sijoittamisessa tulee ottaa huomioon jätevesien asianmukaisen esikäsittelyn ja maaperäkäsittelypaikan järjestäminen rakennuspaikalla riittävän etäällä rantaviivasta. Kiinteiden jätteiden keräyksessä ja käsittelyssä tulee noudattaa kunnan yleisiä jätehuoltomääräyksiä.

Metsänkäsittely

Ranta-alueen metsänkäsittelyssä tulee noudattaa alueellisen metsätalouden kehittämiskeskuksen ranta-alueita koskevia metsänhoitosuosituksia. Erityisesti pienissä (noin 3 ha) saarissa sekä luo- ja MY-alueilla tulee metsänhoidossa huomioida luonto- ja maisema-arvet.

Tiet

Uusien rakennuspaikkojen pääsytiety tulisi johtaa ensisijaisesti elemassa olevien liittymien kautta maanitelle. Vierekkäisten rakennuspaikkojen kulku tulisi tapahtua samasta liittymästä. Tienpitäjän kanssa tulee neuvotella hyvissä ajoin uuden liittymän sijainnista tai liittymän käyttötarkoituksen muutoksesta. Myös uusien liittymien luvat ja käyttötarkoituksen muutosten luvat tulee hakea tienpitäjältä ennen rakennusluvan hakemista. Uusia rakennuksia ei saa sijoittaa maantien suoja-alueelle.

4.5 Asemakaava

Suunnittelualueelle tai sen välittömään läheisyyteen ei sijoitu asemakaavoitettua aluetta. Uuraisten Keskustan asemakaavoitettu alue sijoittuu noin kilometrin etäisyydelle Akonniemestä.

4.6 Maankäyttösopimus

Alueen niiden maanomistajien kanssa, joille kaavoitetaan uusia tontteja, uutta rakennusoikeutta tai kiinteistön rakennusoikeus / käyttötarkoitus ratkaisevasti muuttuu, tullaan laatimaan maankäyttösopimus.

5 SELVITYKSET

Kaavan lähtötietoina käytetään seuraavia laadittuja selvityksiä ja suunnitelmia:

- Voimassa olevan rantaosayleiskaavan muutoksen selvitykset

Kaavoituksen aikana laaditaan mm.

- kunnallistekniikan yleissuunnitelma
- Alustava kustannusarvio alueen toteutuksesta
- Liikenneselvitys
- Luontoselvityksen päivitys

Täydentäviä muita selvityksiä laaditaan tarpeen vaatiessa. Lisäselvitysten tarve ratkaistaan kaavaprosessin aikana.

6 ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Asemakaavan laadinnan yhteydessä arvioidaan kaavan keskeiset vaikutukset maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti asiantuntija-arviona. Vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan erityisesti Asemakaavan vaikutuksia maankäyttöön ja yhdyskuntarakenteeseen sekä liikenteeseen. Vaikutuksia arvioidaan tarvittavassa laajuudessa myös esimerkiksi luontoon ja maisemaan. Vaikutusten arviointi perustuu laadittuihin ja tarvittaessa laadittaviin selvityksiin.

7 OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Asemakaavaa koskeva tiedotus tapahtuu kunnan nettisivujen lisäksi tarvittaessa Paikallisuutiset-lehdessä sekä alueen maanomistajille ja naapureille lähetettävillä tiedotekirjeillä.

Kaava-asiakirjat (osallistumis- ja arviointisuunnitelma, kaavaluonnos, kaavaehdotus) ovat nähtävillä Uuraisten kunnantalolla osoitteessa Virastotie 4, 41230 Uurainen sekä internetsivuilla osoitteessa www.uurainen.fi

7.1 Osalliset

Osallisilla on mahdollisuus antaa mielipiteensä ja muistutuksensa kaavan nähtävilläolon aikana kaavaluonnos- ja kaavaehdotusvaiheessa. MRL 62 §:n mukaan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään.

Osallisia ovat ne, joiden asumiseen, työhön tai muihin oloihin valmisteilla oleva kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa:

- kaavan vaikutusalueen asukkaat
- yritykset ja elinkeinonharjoittajat
- virkistysalueiden käyttäjät
- kaavan vaikutusalueen maanomistajat ja haltijat sekä vesialueiden haltijat

Yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- asukkaita edustavat yhteisöt kuten asukasyhdistykset sekä kylätoimikunnat
- tiettyä intressiä tai väestöryhmää edustavat yhteisöt kuten luonnonsuojeluyhdistykset
- elinkeinonharjoittajia ja yrityksiä edustavat yhteisöt
- erityistehtäviä hoitavat yhteisöt tai yritykset kuten energia- ja vesilaitokset

Edellä mainittuja ovat mm:

- Elenia Verkko Oy
- Vesiosuuskunta Uurainen

Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään:

- Keski-Suomen ELY-keskus
- Keski-Suomen museo
- Keski-Suomen liitto
- Paloviranomaisena Keski-Suomen pelastuslaitos
- Terveysviranomaisena Jyväskylän ympäristöterveydenhuollon ympäristöterveystarkastaja
- Uuraisten kunnan hallintokunnat

Osallisten listaa täydennetään tarvittaessa.

7.2 Suunnitteluvaiheet ja alustava aikataulu

Kaavan vaiheista saa tietoa Uuraisten kunnan kaavoituksen sivuilta:

<http://uurainen.fi/fi/107/Kaavoitus>

Kaavaprosessi	Ajankohta
Käynnistäminen	10.6.2019 KH § 144
Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu	Ei pidetä, tiedusteltu ELY-keskukselta
Vireilletulo	06 / 2019
Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) nähtävillä	06-08 / 2019
Kaavaluonnoksen nähtävilläolo	03-04 / 2021
Kaavaluonnoksen II nähtävilläolo	12 / 2021 – 01 / 2022
Kaavaehdotuksen nähtävilläolo	03 / 2022
Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu	tarvittaessa
Asemakaavan hyväksyminen Lainvoimainen kaava	05/2022

Edellä esitetty aikataulu on tavoitteellinen ja sitä tarkistetaan työn edetessä.

Kaavan vireilletulo

- Asemakaavahankkeen vireilletulosta kuulutetaan
- Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on **nähtävillä vähintään 14 päivän ajan**
- Osalliset ja muut kuntalaiset voivat jättää osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta mielipiteensä OAS:n nähtävilläoloajan kuluessa
- Kaavoittaja on osallisten ja kaavahankkeesta kiinnostuneiden tavattavissa sopimuksen mukaan

Kaavan valmisteluvaihe

- Asemakaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan
- Valmisteluvaiheessa kaavaluonnosaineisto asetetaan nähtäville **vähintään 30 päivän ajaksi**.
- Osalliset ja kuntalaiset voivat jättää kaavaluonnoksesta kirjallisen mielipiteensä kaavaluonnoksen nähtävilläoloajan kuluessa

Kaavaehdotus

- Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta kuulutetaan
- Kaavaehdotus on nähtävillä **vähintään 30 päivän ajan**
- Vieraspaikkakuntalaisia maanomistajia tiedotetaan kaavan nähtäville asettamisesta kirjeitse
- Osalliset ja kuntalaiset voivat jättää kaavaehdotuksesta kirjallisen muistutuksen kunnanhallitukselle kaavaehdotuksen nähtävilläoloajan kuluessa

Kaavan hyväksyminen

- Kunnanhallitus esittää kaavamuutoksen hyväksymistä kunnanvaltuustolle
- Kunnanvaltuuston hyväksymiskäsittely
- Mikäli kunnanvaltuusto hyväksyy kaavan, kaavan hyväksymisestä kuulutetaan
- Muutosta hyväksymispäätökseen voidaan hakea valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen, jonka ratkaisusta on mahdollista valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, mikäli valituslupa myönnetään

Kaavan voimaantulo

- Valitusajan umpeuduttua tarkistetaan, onko kaavasta valitettu ja voidaanko voimaantulo kuuluttaa
- Kaavan voimaantulo kuulutetaan

8 VIRANOMAISSYHTEISTYÖ

Kaavaluonnoksesta ja ehdotuksesta pyydetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyiltä viranomaisilta lausunto. Tiivistelmä lausunnoista, niihin annetut vastineet sekä niiden pohjalta kaava-asiakirjoihin tehdyt muutokset ja täydennykset esitetään kaavaselostuksessa.

Asemakaavan vaikutuksia arvioidaan tarvittaessa yhteistyössä niiden viranomaisten kanssa, joiden toimialaa kysymykset koskevat.

9 PALAUTE OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Palautteen tästä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta voi osoittaa Uuraisten kunnalle osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon aikana.

10 YHTEYSTIEDOT

Uuraisten kunta

Virastotie 4
41230 Uurainen
Puh (014) 267 2600
kirjaamo@uurainen.fi

Saarijärven kaupungin aluearkkitehtipalvelut
<https://www.saarijarvi.fi/kaavoitus>

LUONTOSelvitys Uuraisten Akonniemen alueella

2020

Ympäristöpalvelut
Latvasilmu osk
Kestävän kehityksen tuottajat

Sisältö

1	Tehtävän tausta, sisältö ja selvitysalue	2
2	Menetelmät	3
2.1	Kasvillisuuden pääpiirteet ja lajisto	3
2.2	Viitasammakko	4
2.3	Vesiympäristön direktiivisudenkorennot	4
2.4	Liito-orava	4
2.5	Lepakot	4
2.6	Linnusto	4
2.7	Luontokohteiden arvottaminen ja arvoluokitus	5
2.8	Uhanalaisuusluokitus	6
2.9	Selvitykseen liittyvät epävarmuustekijät	6
3	Tulokset	7
3.1	Luontotyypit ja kasvillisuus	7
3.2	Viitasammakko	9
3.3	Pesimälinnusto	10
3.4	Lepakot	10
4	Johtopäätökset ja suositukset	12

Työn tilaaja: Uuraisten kunta/Susanna Paananen

Selvityksen laatija: Marjo Pihlaja, Latvasilmu osk, Ympäristöpalvelut

Kuvat: Marjo Pihlaja

Pohjakarttojen © MML 2020

Raportin päiväys: 2.10.2020

Yhteystiedot:

marjo.pihlaja@latvasilmu.fi

044 704 6213

ymparisto.latvasilmu.fi

Y-tunnus: 2772722-6

Kansikuvassa Akonniemen Akonlahden pohjukan isovarpurämettä

1 Tehtävän tausta, sisältö ja selvitysalue

Akonniemen alueelle ollaan laatimassa rantayleiskaavan muutosta. Tässä työssä on tehty alueen maankäytön suunnittelua ohjaavan kaavoituksen taustatiedoksi tarvittavat luontoselvitykset. Selvitykset on laadittu huomioiden alueen luonne. Selvitykset tehtiin niiden lajien ja lajiryhmien osalta, joita alueella voi esiintyä ja joihin kaavoituksella voi olla vaikutusta. Alueen lajistosta kartoitettiin EU:n luontodirektiivin (IV a) lajistosta viitasammakoiden ja liito-oravan esiintymistä sekä lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ja mahdollisia ruokailualueita. Isäksi kartoitettiin alueen linnusto ja luontotyytit sekä kasvillisuutta. Selvitykset kohdennettiin kuvassa 1 rajatulle alueelle. Lisäksi tarkistettiin Pappilanlahden etelärannan liito-oravareviirin tilanne.

Kuva 1. Tässä luontoselvityksessä kartoitettiin lajiston ja kasvillisuuden osalta vihreällä rajattu alue. Lisäksi tarkistettiin Pappilanlahden eteläisen rannan liito-oravareviirin asutustilanne.

Kuva 2. Ilmakuva selvitysalueista, tilanne selvitysten teon aikaan ennen alueella tehtäviä hakkuita.

2 Menetelmät

Selvitykset ja raportoinnin suorittivat Marjo Pihlaja ja Matti Sissonen, joiden erityisosaamiseen kyseessä oleva lajisto ja menetelmät kuuluvat. Selvitykset tehtiin touko-elokuussa 2020. Samoilla käyntipäivillä alue kierrettiin välillä useaan otteeseen eri kellonaikoina huomioiden lajiston esiintyminen:

- 7.5. aamu: Liito-oravat, linnusto, viitasammakot (sopivat elinympäristöt)
- 15.5. iltayö: Viitasammakot, linnut
- 22.5. aamu: Linnut, viitasammakot, kasvillisuus
- 6.8. iltayö: Lepakot
- 13.8. päivä ja iltayö: kasvillisuus/luontotyytit, lepakot

2.1 Kasvillisuuden pääpiirteet ja lajisto

Kasvillisuuden pääpiirteet kohteilla määritettiin touko- ja elokuussa tehdyillä kartoituskäynneillä. Kasvillisuudesta tehtiin havaintoja myös muilla käynneillä. Maastossa havainnoitiin myös harvinaisten tai suojeltujen sekä haitallisten vieraslajien esiintymiä, mutta muutoin yksittäisten lajien osalta ei tehty tarkkaa kirjausta paikkatietoon.

2.2 Viitasammakko

Viitasammakko on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Viitasammakoiden esiintymistä selvitettiin kahtena kartoituskertana toukokuussa. Selvityksen ajankohdan määritti kevään kulku, ja soitimen alku ajoittui varsin myöhään toukokuulle. Kokemukset lajin soidinääntelystä ovat osoittaneet, että lajin luotettava havainnointi edellyttää selvityksen tekoa loppuillasta tai alkuyöstä, jolloin ääntelyaktiivisuus on suurin. Esiintymistä arvioidaan soidintavien yksilöiden runsaus. Esiintymisalueet tallennettiin paikkatiedoksi.

2.3 Vesiympäristön direktiivisudenkorennot

Selvitysalueilla kyseeseen tulevia lajeja olivat lähinnä lummelampikorento ja sirolampikorento. Toukokuun selvityskäynneillä ei kuitenkaan havaittu lajeille soveltuvaa elinympäristöä eikä siten tarvetta erillisille selvityskäynneille lajeille soveltuvaan aikaan heinäkuussa.

2.4 Liito-orava

Liito-orava on EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittu laji. Lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Tällaiset kohteet on tällä perusteella luokiteltu kansallisesti arvokkaiksi kohteiksi. Lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämisen välttäminen edellyttää, että ainakin elinpiirin parhaimmat osat (eli runsaimmin papanoita sisältävä elinpiirin ydinosa ja mahdollinen erillinen ruokailualue sekä tarvittavat kulkuyhteydet) säilytetään liito-oravalle soveltuvina (Nieminen & Ahola 2017). Liito-orava suosii lehtoja ja lehtomaisia kankaita. Lajia tapaa harvakseltaan myös tuoreilta kankailla. Mäntyvaltaisilla kuivahkoilla kankailla ja sitä karummilla paikoilla laji ei esiinny säännöllisesti.

Kartoituksessa on noudatettu Suomen ympäristö 1/2017 julkaisun ohjeistusta (Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt). Maastossa tarkistettiin liito-oravalle soveliaat elinympäristöt, joita ovat muun muassa varttuneet kuusimetsät ja kuusivaltaiset sekametsät, metsäiset joen- ja purovarret, rannat sekä pellonreunushaavikot. Kartoitettavilta kohteilta tarkastettiin haaparyhmät, nuoret haavikot (runkojen läpimitta vähintään 10 cm), järeät tervalepät, koivut sekä järeähköt ja järeät kuuset.

2.5 Lepakot

Kaikki Suomen lepakkolajit ovat EU:n luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja lajeja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Suojelussa on sitouduttu myös kansainvälisiin sopimuksiin (EUROBATS). Lepakoiden asuinpaikkoina ovat usein vanhat rakennukset, kellarit, kalliohalkeamat tai puiden onkalot. Tärkeät päivehtimispaikat sijoittuvat tyypillisesti joko kulttuuriympäristöön tai esimerkiksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoille ja vanhojen metsien kohteille. Tärkeät ruokailuympäristöt ovat tyypillisesti kosteikoilla (suot ja rantaluhdat) ja rannoilla.

Tässä selvityksessä lepakoiden esiintymistä ja mahdollisia päivehtimispaikkoja kartoitettiin aktiividetektorilla kahdella erillisellä käynnillä elokuussa. Aiemmillä käynneillä oli havainnointi mahdollisia sopivia paikkoja, kuten rakennuksia tai kolopuita. Selvitys ajoitettiin siten, että detektorilla kuunneltiin iltayöstä sopivien levähdyspaikkojen lähellä. Lepakot lähtevät liikkeelle pimeään tultua ja kiertävät usein hetken levähdyspaikansa ympärillä ennen kuin lähtevät kauemmas saalistamaan.

2.6 Linnusto

Alueen pesimälajistoa selvitettiin kartoituslaskentana kiertämällä koko alue kattavasti läpi ja kirjaten kaikki yksilöt. Linnustoa kartoitettiin kahdella käynnillä toukokuussa ja havainnoitiin lisäksi muidenkin selvityskäyntien aikana, jolloin alueen linnustosta saatiin varsin kattava kuva.

2.7 Luontokohteiden arvottaminen ja arvoluokitus

Luokittelu helpottaa maankäytön suunnittelua, kun tiedetään, mitkä kohteet pitää ensisijaisesti ottaa huomioon suunnittelussa, mikäli kaikkia luonto- ja maisemakohteita ei voida säästää.

Luontokohteiden luokitus pohjautuu Södermanin (2003) esittämään arvoluokitukseen, jota on täydennetty uusien selvitysten, muuttuvien luokitustarpeiden ja uhanalaisuustietojen perusteella.

Arvoluokitus on seuraava:

- kansainvälisesti arvokkaat kohteet
- kansallisesti arvokkaat kohteet
- maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kohteet
- paikallisesti arvokkaat kohteet
- muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Tunnetut ja maastotyössä löydetyt arvokkaat kohteet arvotetaan luonto- ja maisema-arvojen perusteella. Kohteiden arvotuskriteereinä käytetään kohteen edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta ja uhanalaisuutta, luonnon monimuotoisuutta lajitasolla sekä kohteen toiminnallista merkitystä lajistolle. Mitä harvinaisemmasta ja uhanalaisemmasta lajista on kyse, sitä arvokkaampi alue on. Etenkin linnuston uhanalaistumiskehityksen johdosta uhanalaisuus kriteerejä joudutaan tarkastelemaan niiden osalta muusta lajistosta poiketen, koska uhanalaisissa lajeissa on mukana suhteellisen monilla paikoilla esiintyviä lajeja.

Metsien luonnontilaisuutta arvioitaessa huomioidaan metsän metsähoidollinen tila, lahoppuujatkumo ja lahoppuun määrä sekä elävän puuston rakenne ja puulajisuhteet.

Kansainvälisesti arvokkaat kohteet

Tähän ryhmään kuuluvat Natura 2000 -verkoston alueet, Ramsar -alueet ja kansainvälisesti merkittävät kosteikot ja lintualueet (IBA -alueet).

Kansallisesti arvokkaat kohteet

Kansallisesti arvokkaihin kohteisiin kuuluvat kansallispuistot, luonnonpuistot, suojeluohjelmien kohteet, erämaa-alueet, koskiensuojelulain mukaiset vesistöt, valtakunnallisten suojeluohjelmien kriteerit täyttävät kohteet, kansallisesti tärkeät lintuvesialueet (FINIBA -alueet), kohteet, joilla on luonnonsuojelulain luontotyyppejä (LsL 29§), äärimmäisen ja erittäin uhanalaisten sekä vaarantuneiden lajien esiintymispaikat, erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikat (luontodirektiivi IVa, luonnonsuojeluasetus) ja muut arvokkaat luonnonsuojelualueet.

Lisäksi kansallisesti arvokkaihin kohteisiin kuuluvat valtakunnallisesti arvokkaat perinnemaisemat ja kulttuurimaisemat.

Maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kohteet

Tähän ryhmään kuuluvat valtakunnallisissa suojeluohjelmissa maakunnallisesti arvokkaiksi luokitellut kohteet, maakunnallisesti tärkeät lintualueet (MAALI-alueet), seutu- ja maakuntakaavan suojelualuevaraukset, alueellisesti uhanalaisten lajien esiintymispaikat ja maakunnallisesti/seudullisesti merkittävät muut luontokohteet, kuten edustavat uhanalaiset luontotyyppit.

Alueellisesti ja paikallisesti arvokkaat kohteet

Alueellisesti ja paikallisesti arvokkaisiin kohteisiin kuuluvat kohteet, joilla on metsälain erityisen tärkeitä elinympäristöjä (Metsälaki 10 §), vesilain mukaisten muuttamis-/heikentämiskiellon alaiset kohteet (Vesilaki 11 §), yleis- ja asemakaavojen suojeluvaraukset, paikallisesti uhanalaisten ja harvinaisten lajien esiintymispaikat sekä muut paikallisesti harvinaiset ja edustavat luontokohteet, kuten pienialaiset uhanalaiset tai silmälläpidettävät luontotyytit.

Muut luonnonsuojellisesti arvokkaat kohteet

Kohteet, jotka eivät ole edellä mainituissa luokissa mutta, jotka ovat luonnon monimuotoisuuden säilymisen kannalta tärkeitä, esimerkiksi suuret yhtenäiset tavanomaisen luonnon alueet ja ekologiset käytävät. Lisäksi tähän luokkaan kuuluvat luonnonmuistomerkit kuten hyvin kookkaat puuyksilöt.

METSO-luokituksen mukaiset kohteet

Metsäkokonaisuudet, jotka ovat Metsien monimuotoisuusohjelman kriteerit täyttäviä kohteita (METSO I, II, tai III). METSO-ohjelma rahoittaa vapaaehtoisesti suojeluun tarjottavia alueita. Maanomistaja voi halutessaan tarjota kohteeksi soveltuvaa metsää tai metsän osaa joko pysyvään tai määräaikaiseen suojeluun. Omistuksesta ei välttämättä tarvitse luopua, ja omistaja saa täyden korvauksen puustosta verottomana. Liito-oravan elinalueet soveltuvat METSO-ohjelmalla suojeltaviksi kohteiksi. Metsoon sopivat erittäin hyvin myös muun muassa korvet ja lehdot. (<http://www.metsonpolku.fi>).

2.8 Uhanalaisuusluokitus

Luontoselvityksen uhanalaisuusluokitus pohjautuu uhanalaisten lajien seurantatyöryhmän esitykseen, joka on laadittu IUCN:n uusien uhanalaisuusluokkien ja kriteerien mukaisesti (Rassi ym. 2010). Linnuston ja nisäkkäiden osalta käytetään päivitettyä arviointia (Hyvärinen ym. 2019). Uhanalaisia ovat äärimmäisen uhanalaiset (CR), erittäin uhanalaiset (EN) ja vaarantuneet (VU) lajit. Silmälläpidettävät (NT) lajit eivät ole uhanalaisia lajeja. Myös luontotyytit ovat luokiteltu samalla periaatteella (Kontula & Raunio 2018a ja 2018b). Luontotyyppien uhanalaisuudessa käytettiin Etelä-Suomen luokitusta.

Alueellisesti uhanalaiset lajit pohjautuvat uhanalaisuusluokitukseen, jossa aluejakona käytetään metsäkasvillisuusvyöhykkeitä osa-alueineen. Lajit jaetaan kahteen luokkaan: alueellisesti hävinneet (RE) ja alueellisesti uhanalaiset (RT).

Suomelle on määritelty myös joukko lajeja, joiden suojelusta Suomi on erityisesti vastuussa (Rassi ym. 2001). Tämä perustuu siihen, että lajien kannasta merkittävä osa esiintyy Suomen alueella. Vastuulajien kohdalla seurantaa ja tutkimusta on tehostettava ja lajien elinympäristö tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa. Samalla tavalla on määritelty Suomelle tärkeimmät vastuuluontotyytit (Raunio ym. 2008). Tällaisia ovat esimerkiksi suolammet ja aitokorpiin kuuluvat metsäkortekorvet.

2.9 Selvitykseen liittyvät epävarmuustekijät

Luontoselvitykseen liittyy aina epävarmuustekijöitä. Yhden maastokauden aikana tehty havainnointi on otos kokonaisuudesta, jossa etenkin lajien esiintymisessä on ajallista ja paikallista vaihtelua. Esimerkiksi liito-oravien elinpiirit ovat ajoittain asumattomia, kun reviirin yksilöt kuolevat ja reviiri ei ole tullut heti uudelleen asutetuksi. Linnuston osalta vuosittainen pesimämenestys vaihtelee suuresti ja vaikuttaa yksilöiden sijoittumiseen ja havaittavuuteen. Yksittäisten harvinaisten kasvien havaittavuus yleiskaavatason selvityksessä on heikko ja niiden havaitseminen on osin sattumanvaraista. Olennaisinta onkin tunnistaa ne elinympäristöt, joilla on suuri potentiaali suojellisesti arvokkaan lajiston esiintymiselle.

Olemassa olevat aineistot aiemmilta vuosilta erityisesti linnuston osalta tukevat yhden maastokauden aikana tehtyä selvitystä. Myös aiemmat luontoselvitykset, jotka ovat olleet taustatietona tuovat lisää varmuutta arvokkaiden kohteiden ja niiden lajiston määrittelyyn.

3 Tulokset

Selvitysalueella on suo-, metsä ja rantaluontoa sekä vähäisessä määrin rakennettua ympäristöä. Metsäympäristöön on vaikuttanut melko voimakkaasti talousmetsän hoito ja hakkuut, mutta selvityshetkellä alueella oli vielä myös varttunutta metsää ja sitä vaativaa uhanalaista lajistoa.

3.1 Luontotyypit ja kasvillisuus

Alueen vallitseva metsätyyppi on mustikkatyyppin tuore kangasmetsä (MT). Akonniemen kärjen pohjois- ja koillisosassa rantaan viettävä rinne on ravinteisempaa lehtomaista kangasta (OMT) ja tuoretta kesiravinteista lehtoa (OMaT). Kenttä- ja pensaskerroksen kasvillisuutta oli mm. oravanmarja, käenkaali, metsäimarre, korpi-imarre, hiirenporras, metsäalvejuuri, kultapiisku, lillukka, metsäkurjenpolvi, tuomi ja pihlaja.

Ranta oli pääosin karuhkoa ja vesi- ja rantakasvillisuus niukkaa. Paikoin rannassa kasvoi raatetta, järvikortetta, ulpukkaa ja siimapalpakkoa.

Luontotyyppien osalta tunnistettiin viisi kohdetta, jotka kaikki ovat arvotuskriteerien mukaisesti paikallisesti arvokkaita. Kaksi kohteista on päätyypiltään luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia isovarpurämeitä, ja kolme kohteista pienialaisia reheviä korpipainanteita (kuva 3).

Kohdekuvaukset:

1. Isovarpuräme, jonka eteläosassa myös korpirämettä. Puustossa varttuvaa ja varttunutta mäntyä, myös kolopuita. Kasvillisuutta vallitsee suopursu (kansikuva). Muuta lajistoa rahkasammalten lisäksi mm. juolukka, hilla, tupasvilla. Korpirämeosuudella myös mm. mustikkaa ja puolukkaa, sekä puustossa hieskoivua ja kuusia.

Uhanalaiset luontotyypit: Korpiräme EN, Isovarpuräme NT-VU, Etelä-Suomi VU.

Kohteella havaittu uhanalainen lajisto: töyhtötiainen VU, hömötiainen EN.

Metsälaki § 10 vähäpuustoiset jouto- ja kitumaan suot, kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla.

2. Isovarpuräme. Kuten kohteen 1. isovarpuräme. Uhanalaista lajistoa ei havaittu.

3. Pieni ruohokorpipainanne. Lajistoa mm. haparahkasammal, okarahkasammal, pajut, metsäimarre, korpi-imarre, metsäalvejuuri, vadelma, hiirenporras, käenkaali, metsäkorte, suo-orvokki ja kurjenjalka (kuva 4). Puustoa on käsitelty poistamalla mm. pensaskerroksesta harmaaleppää.

Uhanalaiset luontotyypit: Ruohokorpi VU-EN, Etelä-Suomi EN.

Metsälaki § 10 Lehto- ja ruohokorvet.

4. Pieni ruohokorpipainanne. Lajistoa mm. okarahkasammal, metsäalvejuuri, kurjenjalka, heinät, suo-orvokki, pajut (kuva 5). Viereinen metsäkoneen ajoura on hieman ruhjonut kohdetta.

Uhanalaiset luontotyypit: Ruohokorpi VU-EN, Etelä-Suomi EN.

Metsälaki § 10 Lehto- ja ruohokorvet.

5. Metsäkortekorpi (aitokorvet). Kapea rantaan viettävä juotti, jossa myös saniaiskorven piirteitä osin (ruohokorvet). Lajistoa mm. korpilahkasammal, metsäkorte, metsäalvejuuri ja hiirenporras (kuva 6).

Uhanalaiset luontotyytit: Aitokorpi: EN, Ruohokorpi VU-EN, Etelä-Suomi EN.
Metsälaki § 10 Lehto- ja ruohokorvet, metsäkorte- ja muurainkorvet.

Uhanalainen lajisto kohteen läheisyydessä: Hömötiainen (poikue) EN.

Kuva 3. Selvitysalueelta tunnistetut paikallisesti arvokkaat luontotyyppikohteet.

Kuva 4. Luontotyyppikohteen 3 aletta. Kohteen pensaskerroksen puustoa on raivattu hiljattain. Kohde on metsälain § 10 mukainen erityisen arvokas metsäluontotyyppi.

Pienialaiset rehevät korvet on usein huonosti tunnistettu ja huomioitu metsänhoitotoimien ja hakkuiden yhteydessä.

Kuva 5. Kohteen 4 ruohokorppainannetta.

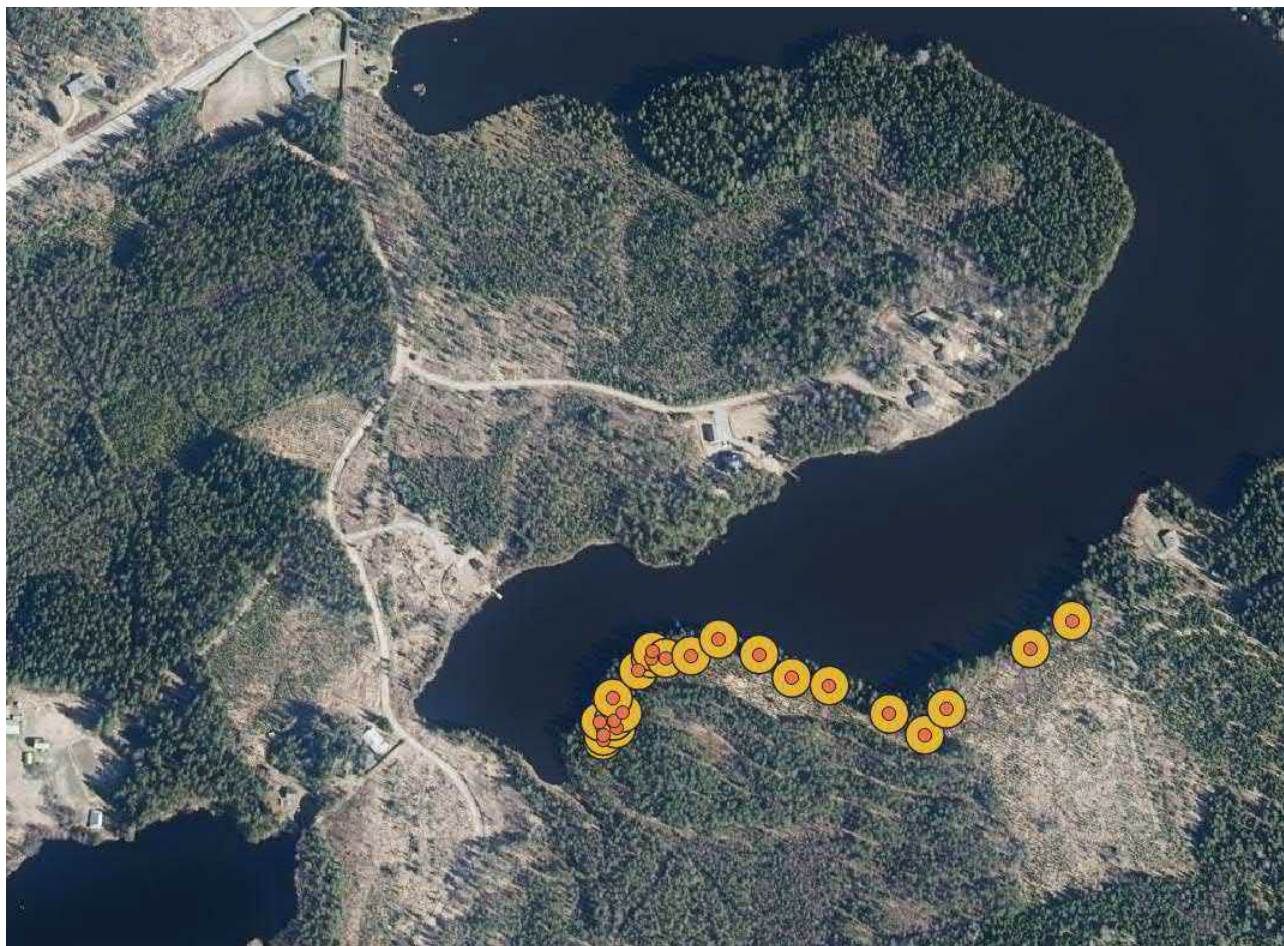
Kuva 6. Kohteen 5 yläosaa. Vallitsevaa kenttäkerroksen kasvillisuutta ovat rahkasammalet ja metsäkorte.

3.2 Viitasammakko

Selvitysalueella on erittäin niukasti lajille soveltuvaa elinympäristöä. Lajia ei havaittu alueella. Selvitysaikaan soidin oli käynnissä seudun soveliailla paikoilla.

3.3 Liito-orava

Selvityksessä ei Akonniemen alueelta löytynyt liito-oravan reviireitä vaikka alueen keskiosissa ja pohjoisrannalla olikin lajille soveltuvaa metsää. Pappilanlahden etelärannan reviiri todettiin kuitenkin edelleen asutuksi ja papanamerkitöjä oli runsaasti (kuva 7).

Kuva 7. Pappilanlahden liito-oravan reviiripuumerkinnät ja kolopuut. Lahden pohjukan kautta on tarpeen säilyttää kulkuyhteys pohjoiseen. Reviiri nykyisellään sijaitsee hyvin kapealla säästöpuukaistaleella ja reviirin tärkeimmät osat on hakattu.

3.1 Lepakot

Selvityksessä havaittiin muutamia viiksisiippayksilöitä, joiden levähdyspaikat sijaitsivat havaintojen perusteella tyhjiissä lomakylän rakennuksissa (kuva 8). Kahden mökin kohdalla havaittiin 1-2 yksilöä. Lepakot saalistivat rämeen reunametsissä ja lomakylän piha-alueen reunakuusikoissa (kuva 8).

Alueella ei havaittu merkittäviä yhdyskuntien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja eikä merkittäviä ruokailualueita.

3.2 Pesimälinnusto

Selvityksessä saatiin kattava kuva alueen pesimälajistosta, sillä selvitysalue kierrettiin läpi useita kertoja. Varsinaisilla laskentakäynneillä kirjattiin koko lajisto ja yksilömäärät, huomionarvoisesta lajistosta kirjattiin havainnot myös muiden käyntien yhteydessä. Taulukossa 2 on esitetty selvitysalueen pesimälinnuston parimäärät. Havaittu lajimäärä oli 33 ja kokonaisparimäärä on

93 noin 25 hehtaarin alueella, jolloin linnuston tiheys on noin 370 paria/km². Tiheys on varsin suuri (seudun keskimääräiset tiheydet ovat alle 200 paria/km²), johtuen alueen elinympäristöjen moninaisuudesta ja rehevyydestä. Taulukossa 1 on erityisesti huomioitavan lajiston havainnot. Kuvassa 8 on uhanalaisten lajien reviihävainnot. Selvitysalueella havaittiin kolme uhanalaista varpuslintulajia: erittäin uhanalaiset viherpeippo ja hömötiainen, jotka havaittiin alueen harvoissa varttuneemman metsänkuvioissa lähellä luontotyyppikohteita, sekä vaarantunut töyhtötiainen rämeen reunametsässä.

Kuva 8. Uhanalaisten lintulajien havaintopaikat. Hömötiaisen havaittiin liikkuvan myös niemen luoteisosan rämeen reunametsässä. Kuvassa on esitetty myös lepakoiden havaintopaikat. Kaikki havaitut yksilöt olivat viiksisiippa-lajiryhmää. Pinkillä on merkitty 6.8. tehdyn levähdyspaikkaan liittyvät havainnot ja vihreällä 13.8. tehdyn havainnot saalistelevisista yksilöistä.

Taulukko 1. Selvitysalueella havaittu erityisesti huomioitava lajisto. Tavit havaittiin Pappilanlahden pohjukassa, telkkäpoikue niemen etelärannan tuntumassa ja rantasipi niemen luoteisosan rämeellä ja niemen etelärannalla. Uhanalaisten lajien esiintymispaikat on esitetty kuvassa 8.

Laji	Parimäärä	Uhanalaisuus	Direktiivi	Vastuulaji
Tavi (<i>Anas crecca</i>)	2	-	-	x
Telkkä (<i>Bucephala clangula</i>)	1	-	-	x
Rantasipi (<i>Actitis hypoleucos</i>)	2	-	-	x
Hömötiainen (<i>Parus montanus</i>)	1	EN	-	-
Töyhtötiainen (<i>Parus cristatus</i>)	1	VU	-	-
Viherpeippo (<i>Carduelis chloris</i>)	1	EN	-	-

Taulukko 2. Selvityksessä havaittu alueen pesimälajisto.

Havaitut lajit		Parimäärä
Tavi	<i>Anas crecca</i>	2
Sinisorsa	<i>Anas platyrhynchos</i>	1
Telkkä	<i>Bucephala clangula</i>	1
Lehtokurppa	<i>Scolopax rusticola</i>	1
Metsäviklo	<i>Tringa ochropus</i>	1
Rantasipi	<i>Actitis hypoleucos</i>	2
Sepelkyyhky	<i>Columba palumbus</i>	2
Käpytikka	<i>Dendrocopos major</i>	1
Metsäkirvinen	<i>Anthus trivialis</i>	5
Rautiainen	<i>Prunella modularis</i>	4
Punarinta	<i>Erithacus rubecula</i>	5
Mustarastas	<i>Turdus merula</i>	2
Räkättirastas	<i>Turdus pilaris</i>	5
Laulurastas	<i>Turdus philomelos</i>	3
Punakylkirastas	<i>Turdus iliacus</i>	2
Hernekerttu	<i>Sylvia curruca</i>	3
Tiltaltti	<i>Phylloscopus collybita</i>	1
Pajulintu	<i>Phylloscopus trochilus</i>	16
Hippiäinen	<i>Regulus regulus</i>	3
Kirjosieppo	<i>Ficedula hypoleuca</i>	1
Hömötiainen	<i>Parus montanus</i>	1
Töyhtötiainen	<i>Parus cristatus</i>	1
Kuusitiainen	<i>Parus ater</i>	1
Sinitäinen	<i>Parus caeruleus</i>	2
Talitiainen	<i>Parus major</i>	5
Puukiipijä	<i>Certhia familiaris</i>	1
Varis	<i>Corvus corone cornix</i>	1
Peippo	<i>Fringilla coelebs</i>	12
Viherpeippo	<i>Carduelis chloris</i>	1
Vihervarpunen	<i>Carduelis spinus</i>	4
Pikkukäpylintu	<i>Loxia curvirostra</i>	1
Punatulku	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	1
Keltasirkku	<i>Emberiza citrinella</i>	1

4 Johtopäätökset ja suositukset

Akonniemen alueen metsämaat ovat nykyisellään varsin voimallisesti käsiteltyjä. Alueen luontotyytit ovat kuitenkin monimuotoiset sisältäen pienialaisia reheviä korpipainanteita, karumpaa rämesuota, osin varttunuttakin puustoa kasvavaa lehtomaista ja lehtometsää sekä rantoja. Tästä syystä alueella todettiin korkea linnustotiheys, jossa vallitsevina olivat metsälajit. Rehevät rantametsät ja soiden reuna-alueiden metsät ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeitä, vaikka alueen metsissä onkin hyvin niukasti monien lajien tarvitsemää lahoppuustoa, minkä myös korkea linnustotiheys ja viiksisiipppojen esiintyminen vahvistaa.

Kaavoituksessa tulisi huomioida uhanalaiset luontotyytit ja lajisto osoittamalla kaavamerkinnoilla ja määräyksillä niiltä osin maankäytön rajoituksia ja/tai turvata niiden säilyminen suojelumerkinnoilla ja riittävillä kulku- ja leviämisyhteyksillä. Myös Pappilanlahden etelärannan liito-oravareviirin kulkuyhteys pohjoiseen tulisi turvata kaavamerkinnoilla ja huomioimalla se riittävän puuston säästämällä metsänkäsittelyn yhteydessä. Mikäli lepakoiden

lisääntymis- ja levähdyspaikkoina olevia rakennuksia puretaan, se tulee tehdä syksyn ja kevään välisenä aikana niiden lisääntymiskauden ulkopuolella ja tarjota vaihtoehtoisia päivehtimispaikkoja esimerkiksi lepakoille sopivilla puihin ripustettavilla pöntöillä.

Viitteet:

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

Tiainen, J., Mikkola-Roos, M., Below, A., Jukarainen, A., Lehtinen, A., Lehtiniemi, T., Pessa, J., Rajasärkkä, A., Rintala, J., Sirkiä, P. & Valkama, J. 2016: Suomen lintujen uhanalaisuus 2015 – The 2015 Red List of Finnish Bird Species. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. 49 s.

Akonniemen alue, Uurainen

Liikenneselvitys

8.11.2019

Antti Soisalo

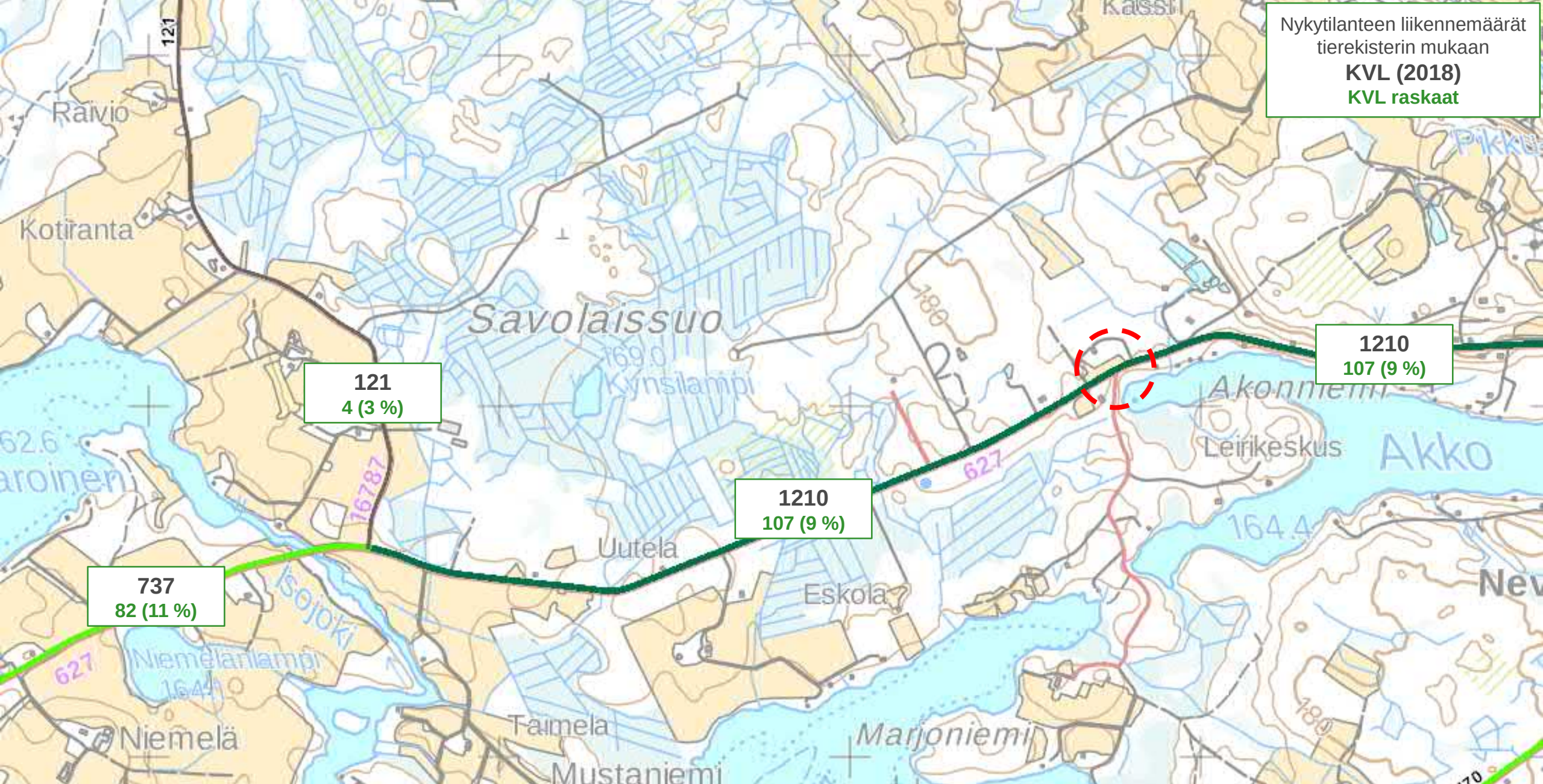
Liikenneselvityksen lähtökohdat

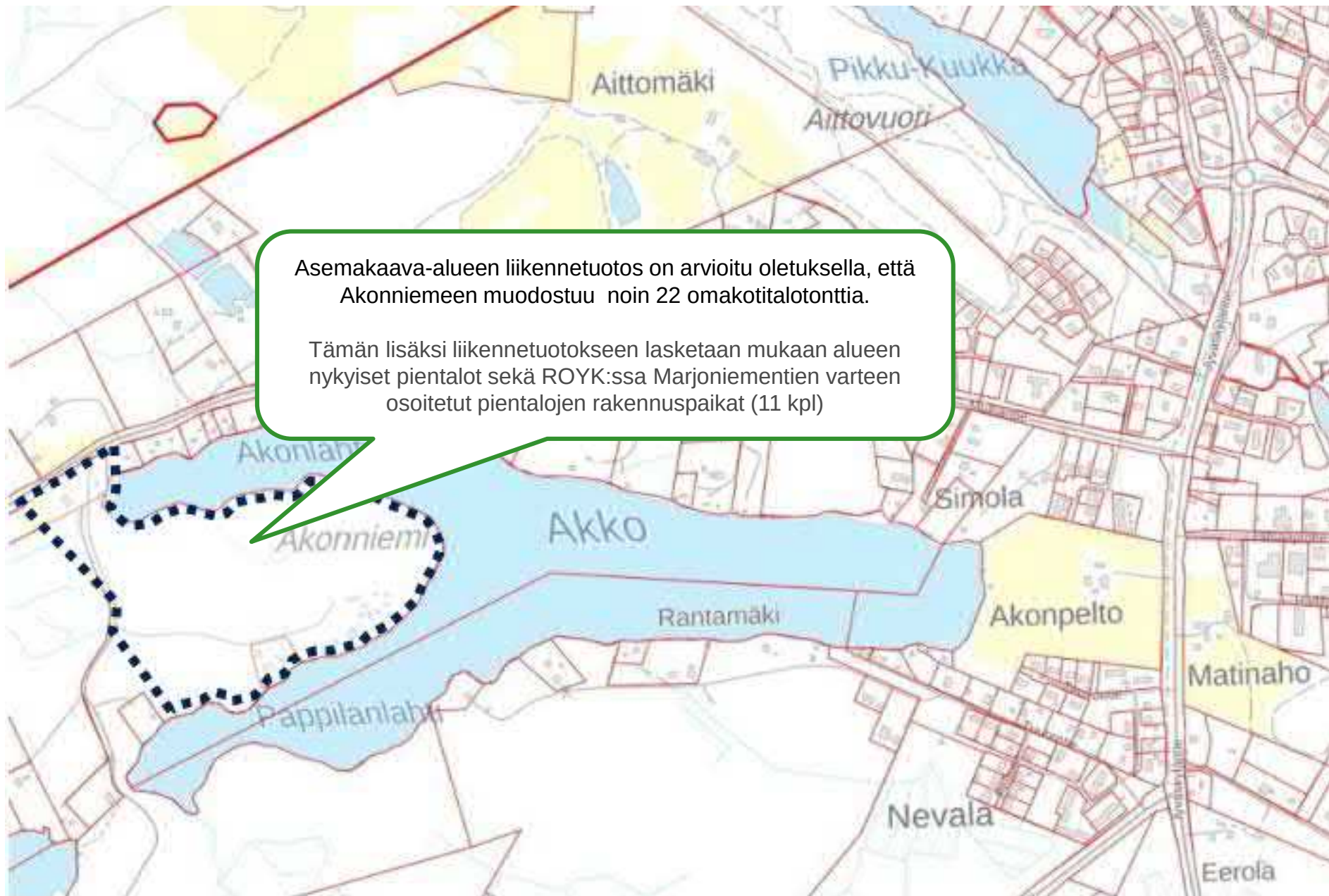
- Selvityksen tavoitteena on määrittää Akonniemen alueen liikennetuotos ja arvioida sen pohjalta tarvittavat liittymäjärjestelyt maantien 627 (Multiantie) ja Marjoniementien liittymään.
- Lisäksi arvioidaan maantien 627 rinnalla keskustan suunnassa olevan jalankulun ja pyöräilyn väylän jatkotarpeita sekä ylitysjärjestelyjä Marjoniementien liittymän kohdalla
- Marjoniementien liittymä on tarkoitus siirtää alueen kehittämisen yhteydessä liikenneturvallisuuden kannalta parempaan paikkaan.
- Liikennetuotoksen määrittämisessä käytetään ns. maksimiennustetta eli:
 - Nykyisen maankäytön, joka jää ROYK:n kaavamuutoksen jälkeenkin alueelle, liikennetuotos on otettu Marjoniementien laskelmassa huomioon, mutta sitä ei ole vähennetty maantien 627 liikennemäärästä → nykyisen maankäytön tuottama liikenne on kaksinkertaisena maantien 627 liikennemäärässä
 - Liikennetuotos on laskettu oletuksella, että Akonniemeen muodostuu noin 22 omakotitalotonttia.
 - ROYK:n AP alueet (asemakaava-alueen ulkopuolella) toteutuvat kaavan mukaisesti
 - Toimintojen synnyttämä liikenne on kokonaan uutta liikennettä, ei maantieltä poikkeavaa nykyistä liikennettä
 - Laskennassa ei ole huomioitu alueen sisäistä liikennettä eli kaikki liikennetuotos tulee ulkoiselta verkolta

Sisällysluettelo

- Nykytilanteen liikennemäärät
- Akonniemen asemakaava-alue
- ROYK:an muutosalue
- Akonniemen sekä ROYK:n muutosalueen liikennetuotos Marjoniementielle
- Liikenteen suuntautuminen Marjoniementien liittymässä
- Liikennemäärät yön yli -tilanteessa
- Liikenteen yleinen kasvukerroin suunnittelualueella
- Liikenne-ennuste vuodelle 2040
- Vasemmalle ja oikealle kääntymiskaistan tarve, väistötilan tarve
- Jalankulun ja pyöräilyn järjestelyt maantien 627 (Multiantie) varrella.
- Johtopäätökset

Nykytilanteen liikennemäärät
tierekisterin mukaan
KVL (2018)
KVL raskaat

Ote Uuraisten kunnan
vesistöjen
rantaosayleiskaavasta,
muutosalue violetilla
rajauksella (Uuraisten kunta)

Kuva 4 Suunnittelualueen likimääräinen raja-
aus yleiskaavakartalla violetilla rajauksella.

Akonniemen alue, Uurainen
Liikenneselvitys

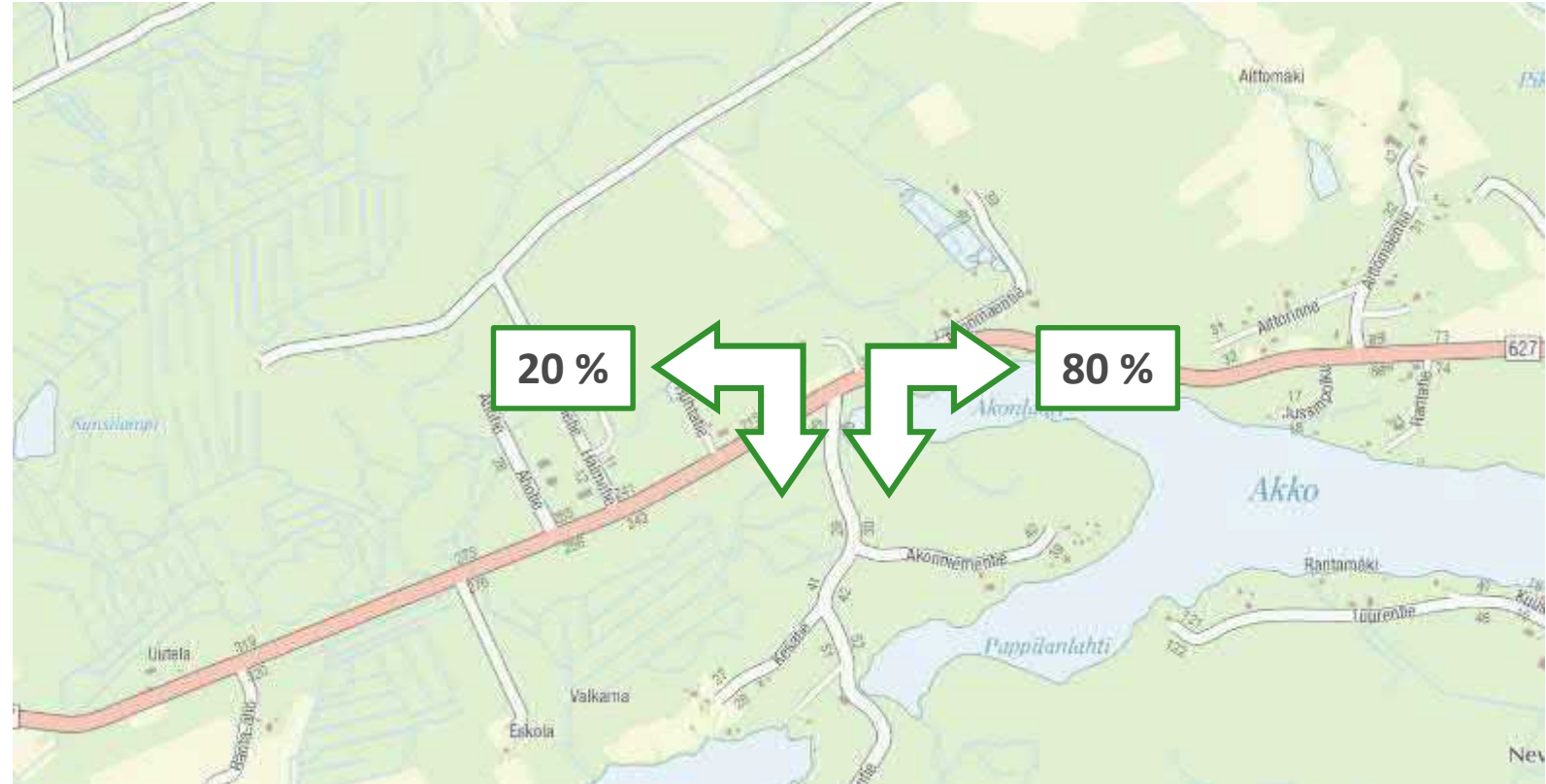
Akonniemen ak:n sekä ROYK:an muutosalueen mukaisen maankäytön tuottaman liikenne

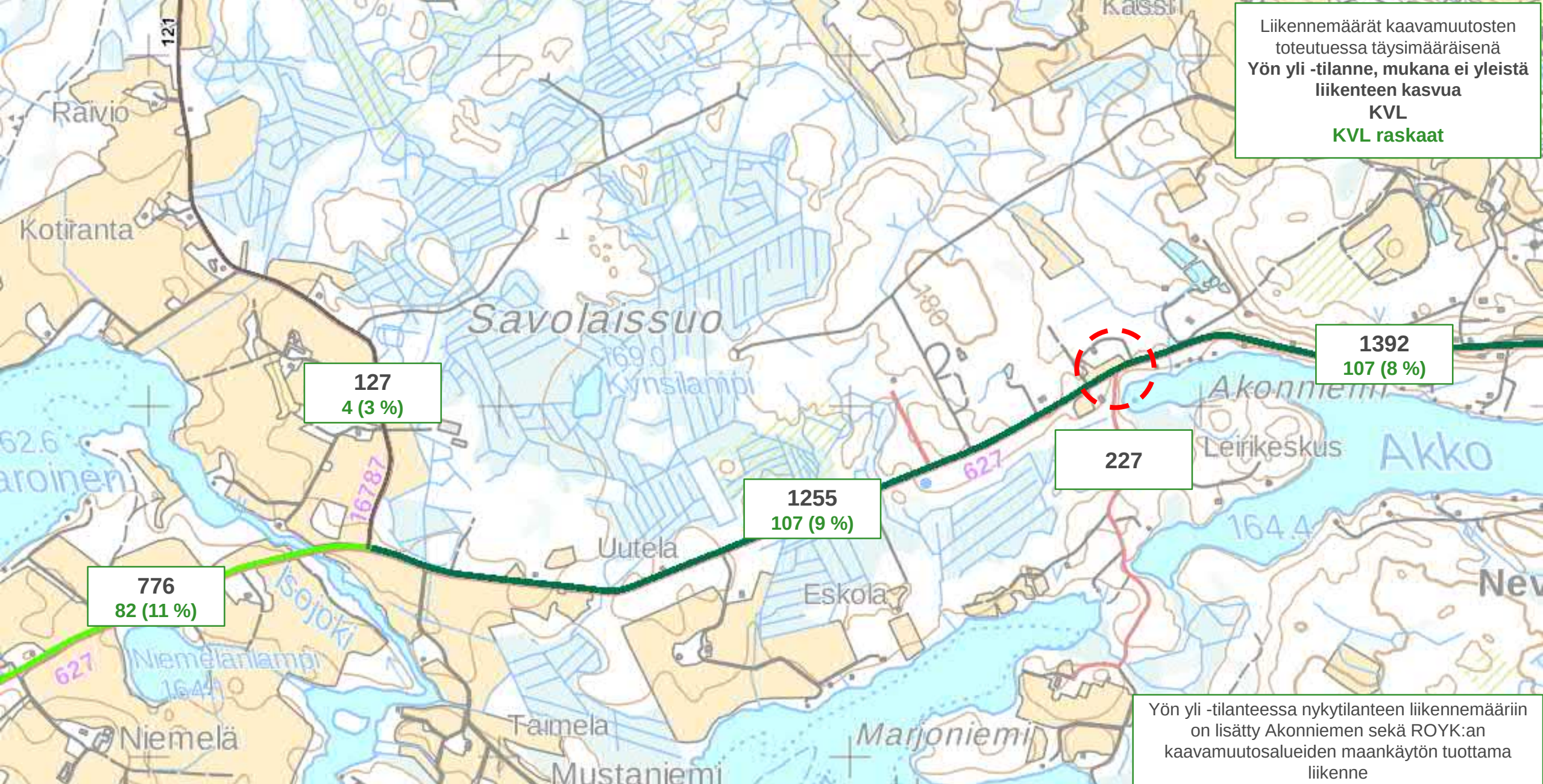
Maankäytön liikennetuotos

Toiminto	Pientalotonttia	Asukasta / tontti	Kotoperäistä matkaa (kotiin tai kotoa) / asukas	Vierailumatka-kerroin	Henkilöauton kulkutapaosuus	Henkilöauto-matkaa	Henkilöauton keskikuormitus	Henkilöautoa
AP	33 kpl	4	2,53	1,22	59 %	240	1,56	154
RM (Marjoniementila)			100 kävijää/vrk	1	70 %	70	1,93	36
Marjoniementien poikkileikkausliikennemäärä (kotoperäiset matkat eli kotiin tai kotoa = poikkileikkausliikenne on sama kuin henkilöautomäärä) (Marjoniementila, kävijät = poikkileikkausliikenne 2x henkilöautomäärä, sillä käynti sisältää ajon molempiin suuntiin)						154 + 36 + 36 = 227 ajon. / vrk		

Marjoniementien liikenteen suuntautuminen

- Arvio liikenteen suuntautumisesta perustuu nykytilanteen keskimääräisiin vuorokausiliikennemääriin (KVL) alueen maantieverkolla
- Marjoniementien liittymän länsipuolella, seuraavan paikallistien liittymän jälkeen, Multiantien liikennemäärä on 737 ajon. vuorokaudessa
- Vastaavasti Marjoniementien liittymän itäpuolella, Multiantien liittyessä Jyväskylätiehen, Uuraisten keskustan suuntaan liikennemäärä on 3225 ajon. vuorokaudessa.
- Näiden lukujen pohjalta voidaan arvioida, mihin suuntaan alueen liikennemäärät yleisesti ottaen painottuvat (taajaman palvelut, Jyväskylän ja Äänekosken suunnan työmatkaliikenne)
- Edellisten liikennemäärien suhdetta on käytetty myös Akonniemen alueen liikenteen suuntautumisessa

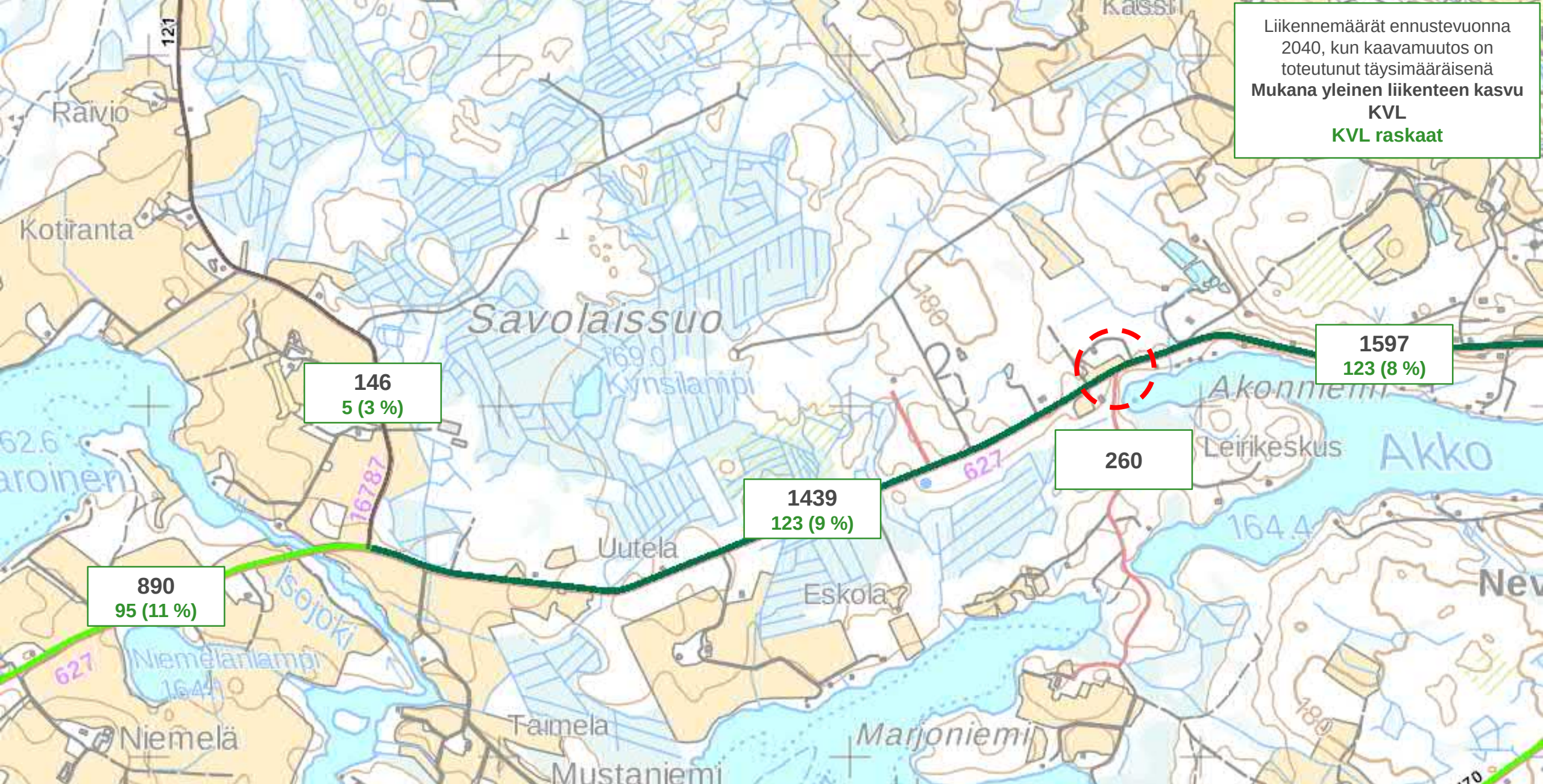

Liikenteen kasvu vuosina 2018–2040

(Valtakunnalliset liikenne-ennusteet, Liikennevirasto 57/2018)

Liikenteen kasvukerroin Keski-Suomen maakunnan alueella	Kevyet ajoneuvot	Raskaat ajoneuvot
Yleinen ennuste 2017 - 2040		
Seututiet vuosina 2017 - 2040	1,153	1,161
Yleinen ennuste muutettu hankekohtaiseksi ennusteeksi 2018 - 2040		
Seututiet vuosina 2018 - 2040	1,146	1,154

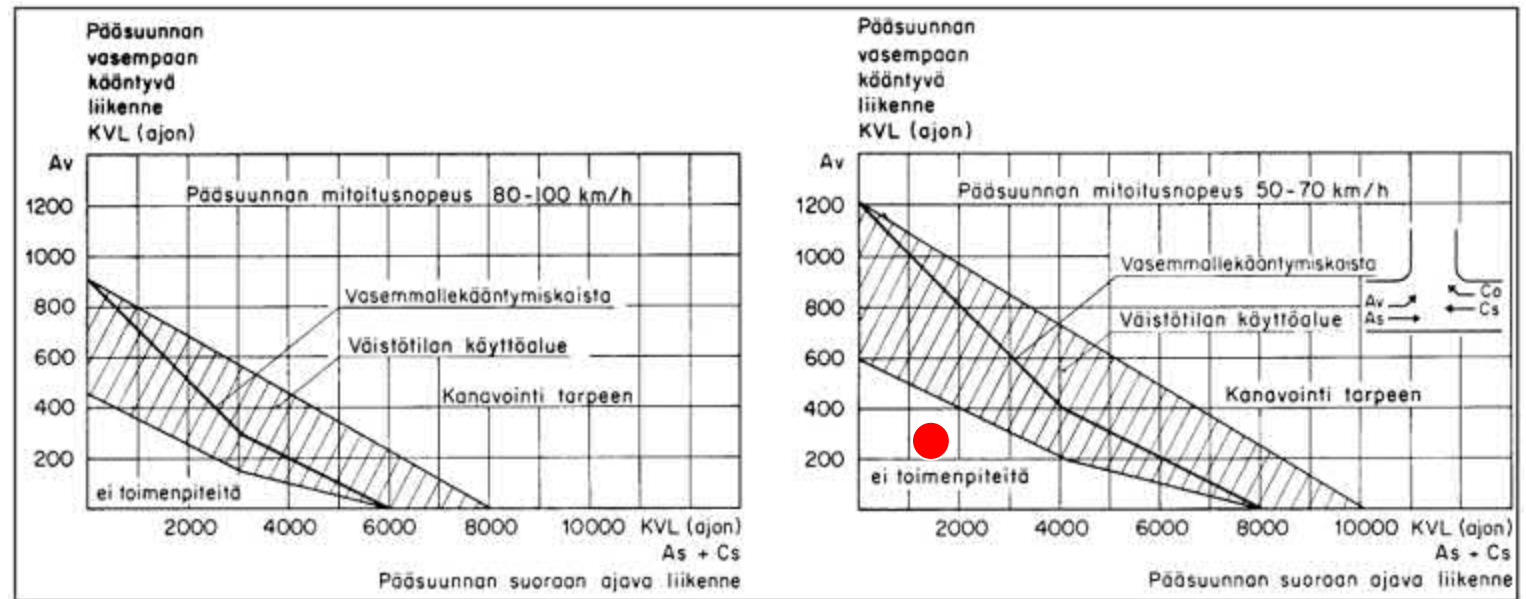
Liikennemäärät ennustevuonna
2040, kun kaavamuutos on
toteutunut täysimääräisenä
Mukana yleinen liikenteen kasvu
KVL
KVL raskaat

Vasemmalle kääntymiskaistan tarve

(Tasoliittymät, TIEH 2100001-01)

- Ennustevuoden 2040 tilanteessa Multiantien KVL on 1597 ja Marjoniementien 260 ajon. vuorokaudessa.
- Arvioidun liikenteen suuntautumisen perusteella 80 % Marjoniementien vuorokausiliikenteestä eli 208 ajoneuvoa tulee Uuraisten keskustan suunnasta.
- Vaikka kaikki Uuraisten keskustan suunnasta tuleva liikenne arvioitaisiin vasemmalle kääntyväksi liikenteeksi, ei Marjoniementien liittymää tarvitse varustaa kääntymiskaistoilla tai väistötilalla (punainen piste taulukossa).

Kuva 4.2: Kanavoinnin tarve ja väistötilan käyttöalue liikennemäärien mukaan kolmihaaraliittymässä.

Maantien 627 nykyisen jalankulun ja pyöräilyn yhteyden jatkaminen Marjoniementien liittymään

Toiminto	Pientalo-tonttia	Asukasta / tontti	Kotoperäistä matkaa (kotiin tai kotoa) / asukas	Vierailu-matkakerroin	Jalankulun ja pyöräilyn kulkutapaosuus yht.	Jalankulun ja pyöräilyn matkaa vuorokaudessa
AP	33 kpl	4	2,53	1,22	35 %	143
RM (Marjoniementila)			100 kävijää/vrk	1	26 %	26
Yhteensä						169

- Jos Akonniemen alueen jalankulun ja pyöräilyn matkatuotosta arvioidessa oletetaan, että laskennallisesta määrästä kaikki suuntautuu maantielle 627, voimassa olevan ohjeistuksen mukaan maantien varteen tarvittaisiin vähintään 0,75 metrin levyinen päällystetty piennar
- Lopullinen tarve määräytyy siinä vaiheessa, kun alue on toteutunut ja voidaan tehdä tarkempia laskelmia/arvioita käyttäjämääristä

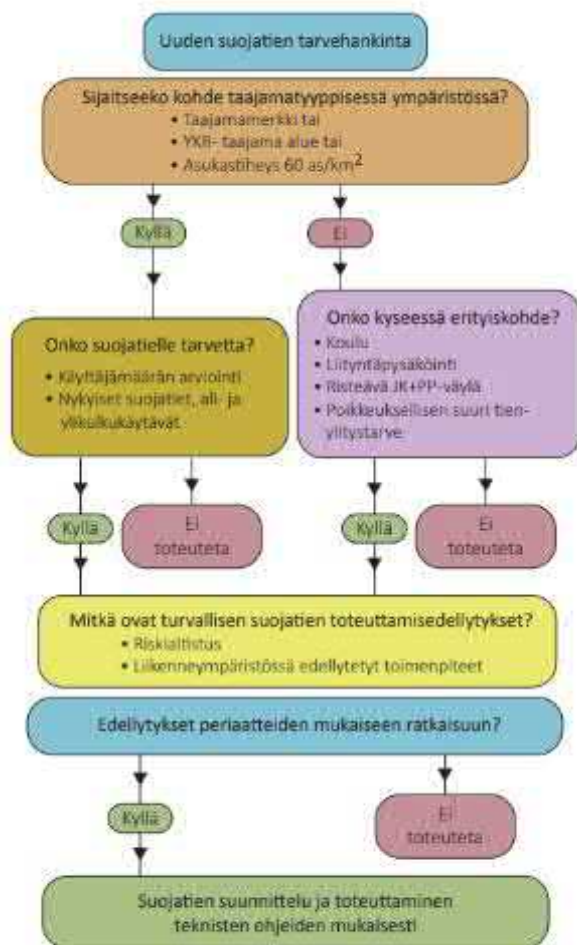
Liikenneviraston ohjeita 11/2014
Jalankulku- ja pyöräilyväylien suunnittelu

49

Taulukko 7. Jalankulun ja pyöräilyn erottelu autoliikenteestä harvaan asutussa maantie-ympäristössä (leveän pientareen päällysteen leveys: valta-, kanta- ja seututeillä $\geq 0,75$ m ja muilla teillä $\geq 0,50$ m).

Nopeus- rajoitus	Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä vuorokaudessa (kesä)		Liikennemäärä KVL (ajon/vrk)									
	Valta- ja kantatiet	Seutu- ja yhdystiet	1000	2000	3000	4000	5000	6000	7000	8000	9000	
≤ 40 km/h	< 50	< 100	ei järjestelyjä									
	50 - 150	100 - 200	leveä piennar									
	> 150	> 200	erottelu									
50 km/h	< 50	< 100	ei järjestelyjä									
	50 - 150	100 - 200	leveä piennar									
	> 150	> 200	erottelu									
60 km/h	< 50	< 100	ei järjestelyjä									
	50 - 150	100 - 200	leveä piennar									
	> 150	> 200	erottelu									
≥ 70 km/h	< 50	< 100	ei järjestelyjä									
	50 - 150	100 - 200	leveä piennar									
	> 150	> 200	erottelu									

Jalankulun ja pyöräilyn yhteyden ylitysjärjestelyt Marjoniementien liittymässä

Kuva 80. Uuden suojatien tarvearviointi ja toteuttamisedellytykset (mukaillen lähteestä Aarnikko ja Airaksinen 2013).

- Jalankulku- ja pyöräilyväylien suunnittelu -julkaisun (Liikenneviraston ohjeita 11/2014) perusteella liittymässä ei ole tarvetta uudelle suojatielle.
- Kohde ei sijaitse taajamassa (asukastiheyden vaatimus voi täytyä)
- Suojatiellä pitäisi olla kuitenkin vähintään 200 jalankulkijaa vuorokaudessa, jotta käyttäjämäärän perustuva tarve täytyisi.
- Lisäksi ohjeistuksen mukaisen suojatien rakentaminen vaatisi saarekkeellisen ratkaisun sekä päätien nopeusrajoituksen alentamisen 50 km/h:ssa.
- Ratkaisunmukaisuudesta huolimatta suojatie olisi riskialtis, koska maantien 627 nopeusrajoitus lännen suunnasta ajettaessa on 80 km/h pitkältä matkalta, jolloin pistemäinen 50 km/h rajoitus jää herkästi noudattamatta, varsinkin kun suojatie on heti rajoituksen muutoskohdassa.
- Maantieltä 627 on poistettu yksi suojatie lähempää Uuraisten keskustaa, joka sijaitsee nyt tarkasteltavan kohteen tapaan linjaosuudella.

Johtopäätökset

- Akonniemen asemakaava-alueen sekä ROYK:n muutosalueen mukainen maankäyttö kokonaisuudessaan tuottaa 190 henkilöauton liikennetuotoksen. Marjoniementien liittymähaaran poikkileikkausliikenteeksi (KVL) muodostuu tällöin 227 ajon. vuorokaudessa
- Maantien 627 (Multiantien) henkilöautoliikenteen arvioidaan kasvavan yleisen liikenteen kasvun myötä vuosina 2018–2040 1,146-kertaiseksi. Raskaan liikenteen kasvukerroin on 1,154.
- **Näiden tarkastelujen perusteella Marjoniementien liittymähaaraan ei tarvitse rakentaa kääntymiskaistoja tai väistötilaa liittymän siirtämisen yhteydessä nyt suunnitellun mukaisella maankäyttöennusteella**
- Maankäyttöennusteeseen ei ole laskettu mukaan siirtyvän leirikeskuksen liikennemäärää, sillä keskuksen uutta paikkaa ja mitoitusta ei ole vielä määritetty. Tämän toiminnon liikennemäärä jää kuitenkin suhteessa muuhun maankäyttöön niin vähäiseksi, että sillä ei ole ratkaisevaa merkitystä Marjoniementien liittymäjärjestelyjä määritettäessä.
- Maantien 627 rinnalla olevan jalankulun ja pyöräilyn väylän jatkamista Marjoniementien liittymään on suositeltavaa tarkastella tarkemmin (mm. käyttäjämäärälaskelmat ym.) siinä vaiheessa, kun suunniteltu maankäyttö on pääosin toteutunut.
- Ylityspaikkaa Marjoniementien liittymän kohdalla ei suositella merkittävän suojatieksi. Päätielle lisätään molemmista suunnista pyöräilijöistä varoittava liikennemerkki.

Asemakaavan seurantalomake

Asemakaavan perustiedot ja yhteenveto

Kunta	892 Uurainen	Täyttämispvm	08.03.2022
Kaavan nimi	Akonniemen asemakaava		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	12.08.2019
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	16,9645	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	16,9645
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]		Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	

Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]	
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	16,9645	100,0	15809	0,09	16,9645	15809
A yhteensä	8,1657	48,1	15799	0,19	8,1657	15799
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,9414	11,4	10	0,00	1,9414	10
R yhteensä						
L yhteensä	1,5891	9,4	0		1,5891	0
E yhteensä	0,1173	0,7	0		0,1173	0
S yhteensä						
M yhteensä	5,1510	30,4	0		5,1510	0
W yhteensä						

Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä					

Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos	
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]	[k-m ² +/-]
Yhteensä				

Alamerkinnot

Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	16,9645	100,0	15809	0,09	16,9645	15809
A yhteensä	8,1657	48,1	15799	0,19	8,1657	15799
AP	1,0696	13,1	2139	0,20	1,0696	2139
AO	7,0961	86,9	13660	0,19	7,0961	13660
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä	1,9414	11,4	10	0,00	1,9414	10
VL	1,9414	100,0	10	0,00	1,9414	10
R yhteensä						
L yhteensä	1,5891	9,4	0		1,5891	0
Kadut	1,5891	100,0	0		1,5891	0
E yhteensä	0,1173	0,7	0		0,1173	0
EN	0,1173	100,0	0		0,1173	0
S yhteensä						
M yhteensä	5,1510	30,4	0		5,1510	0
MY-1	3,4258	66,5	0		3,4258	
M	0,4046	7,9	0		0,4046	0
MY	1,3206	25,6	0		1,3206	0
W yhteensä						